

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

І.А.Дмитрієв

Я.С.Левченко

ТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
для студентів спеціальності

076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Харків - 2018

УДК 656.07

*Рекомендовано до видання рішенням Вченої Ради
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету
(Дозвіл № 4/18/5.6 від 26 січня 2018 р.)*

Рецензенти:

Завідувач кафедри менеджменту і адміністрування Українського державного університету залізничного транспорту, д-р екон. наук,
професор О.Г. Дейнека

Завідувач кафедри управління та адміністрування Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, д-р екон. наук,
професор О.М. Криворучко

Завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», д-р екон. наук,
професор В.А. Міщенко

Завідувач кафедрою управління та адміністрування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, д-р екон. наук,
професор В.П. Третяк

Дмитрієв І.А.

Транспортне підприємництво: навч. посіб. / І.А. Дмитрієв, Я.С. Левченко – Х.: ХНАДУ, 2018. - 308 с.

ISBN

Запропонований навчальний посібник підготовлений викладачами факультету управління та бізнесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету згідно з програми навчальної дисципліни «Транспортне підприємництво» для студентів спеціальності 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Навантаження дисципліни складає 150 години, в т.ч. лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота студентів – 86 год. Кожний розділ підрозділяється на параграфи за темами курсу, що включають плани лекційних занять, питання для перевірки знань, тестові завдання та завдання для самостійного розв'язування.

Видання буде корисним для студентів різних спеціальностей, які вивчають курс «Транспортне підприємництво».

© І.А.Дмитрієв, Я.С.Левченко, 2018

© Вид-во ХНАДУ, 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА	9
ТЕМА 1. ВСТУП ДО ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	9
1.1. Транспортна система України.....	9
1.2. Транспортний потенціал.....	14
1.3. Значення транспорту в народногосподарському комплексі країни.....	17
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	20
Тестові завдання до теми 1.....	21
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 1	23
ТЕМА 2. ТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК ГОСПОДАРСЬКИЙ СУБ'ЄКТ.....	27
2.1. Транспортні послуги, їх класифікація.....	27
2.2. Класифікація підприємств.....	33
2.3. Організаційно-правові форми господарювання юридичних осіб.....	35
2.4. Порядок утворення та ліквідації підприємства.....	41
2.5. АТП як єдина система. Організаційно-виробнича структура АТП.....	43
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	49
Тестові завдання до теми 2.....	50
Задачі для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	53
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 2	54
ТЕМА 3. ЯКІСТЬ ПОСЛУГ ТРАНСПОРТУ	57
3.1. Основні поняття та визначення.....	57
3.2. Показники якості транспортних послуг.....	64
3.3. Ринкові стандарти якості.....	68
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	71
Тестові завдання до теми 3.....	73
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи	75
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 3	76
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	79
ТЕМА 4. ОРГАНІЗАЦІЯ, ЗАСНУВАННЯ,	

ФУНКЦІОНУВАННЯ І РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	79
4.1. Загальні умови створення підприємства	79
4.2. Статутний фонд підприємства, порядок його утворення	80
4.3. Державна реєстрація і статут підприємства	81
4.4. Відповідальність суб'єктів підприємництва.....	83
4.5. Припинення підприємницької діяльності	84
4.6. Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності..	84
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	94
Тестові завдання до теми 4.....	96
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи	100
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 4	101
РОЗДІЛ 3. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ТРАНСПОРТІ.....	106
ТЕМА 5. КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ.....	106
5.1. Економічна сутність основного капіталу.....	106
5.2. Структура основного капіталу АТП.....	108
5.3. Поняття витрат у АТП.....	112
5.4. Класифікація витрат.....	113
5.5. Види норм і нормативів праці АТП.....	118
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	119
Тестові завдання до теми 5.....	121
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	125
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 5	128
РОЗДІЛ 4. ПЛАНУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ТРАНСПОРТІ.....	133
ТЕМА 6. СОБІВАРТІСТЬ ПЕРЕВЕЗЕНЬ.....	133
6.1. Планування собівартості перевезень (робіт і послуг) на транспортних підприємствах.....	133
6.2. Калькулювання собівартості перевезень.....	134
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	140
Тестові завдання до теми 6.....	141
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	144
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 6	147
ТЕМА 7. КОШТОРИС ВИТРАТ.....	151

7.1. Поняття кошторису витрат.....	151
7.2. Методика складання кошторису на виробництво.....	152
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	153
Тестові завдання до теми 7.....	154
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	155
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 7	157
РОЗДІЛ 5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	162
ТЕМА 8. АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПОСЛУГ.....	162
8.1. Завдання аналізу собівартості послуг.....	162
8.2. Фактори, що впливають на собівартість перевезень.....	163
8.3. Розрахунок зниження собівартості перевезень.....	165
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	166
Тестові завдання до теми 8	167
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи	172
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 8	173
ТЕМА 9. ОБЛІК ВИТРАТ	178
9.1. Основні завдання та принципи організації обліку витрат.	178
9.2. Відображення різних видів витрат у фінансовій звітності.....	179
9.3. Облік і калькулювання собівартості перевезень.....	181
9.4. Норми витрачання палива і мастильних матеріалів.....	187
9.5. Експлуатаційні норми середнього ресурсу пневматичних шин.....	190
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	192
Тестові завдання до теми 9	194
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи	200
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 9	201
РОЗДІЛ 6. ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ТРАНСПОРТІ.....	205
ТЕМА 10. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ. ОБЛІК ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	205
10.1. Поняття і функції податків.....	205
10.2. Система оподаткування. Прямі та непрямі податки.....	206
10.3. Податки та збори, передбачені законодавством	

України.....	209
10.4. Первинний облік податку на додану вартість (ПДВ).....	219
10.5. Види операцій платників податків, які підлягають оподаткуванню.....	222
10.6. Суть податку на прибуток, його елементи.....	228
10.7. Порядок обчислення податку на прибуток.....	232
Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	233
Тестові завдання до теми 10.....	234
Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи.....	241
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДО ТЕМИ 10	244
ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	248
ГЛОСАРІЙ.....	276
ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.....	303

ПЕРЕДМОВА

Набуття студентами навичок практичної роботи в умовах реформування підприємницьких структур у процесі формалізації ринкових засад господарювання є досить актуальним питанням.

"Транспортне підприємництво" як наука вивчає суть і функціонування підприємницької діяльності автомобільного транспорту в умовах ринкових економічних відносин.

Підприємництво – це самостійна ініціатива, діяльність на власний ризик з виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг та заняття торгівлею з метою одержання прибутку.

Предметом вивчення курсу є підприємницька діяльність автотранспортних підприємств. Це вивчення комплексної системи підприємницької діяльності і способів досягнення успіхів у підприємстві як альтернатива "тінізації" економіки і збереження інтелектуального потенціалу та виходу економіки України з тривалого кризового стану.

Мета вивчення дисципліни: отримання студентами знань із питань організації і функціонування підприємницької діяльності автотранспортних підприємств, в умовах ринкових економічних відносин.

Знання "Транспортного підприємництва" базується на вивченні таких юридичних, економічних і технологічних дисциплін як "Основи права", "Статистика", "Економічна теорія", "Економіка підприємства", "Аналіз господарської діяльності", "Бухгалтерський облік і аудит", "Фінанси і кредит". Це основні дисципліни, без знань яких неможливо сформулювати знання про підприємництво.

Роль підприємництва, а саме курсу «Транспортне підприємництво», як суспільного явища в умовах ринку зростає до такого ступеня, що без нього не може бути і самого ринку надання транспортних послуг.

**З повним текстом підручника Ви можете
ознайомитись у читальному залі та бібліотеці
факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-
дорожнього університету за адресою:
м. Харків, вул. Владислава Зубенка, За
читальний зал (третій поверх)
бібліотека (другий поверх)**

1.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. В чому особливості транспорту як галузі матеріального виробництва?
2. Які функції виконує транспорт?
3. Від дії яких факторів залежать транспортні витрати?
4. Які фактори обумовили розвиток транспорту?
5. Сформулювати вимоги до сучасного транспорту.
6. Дати коротку техніко-економічну характеристику залізничному, морському, річковому, авіаційному та трубопровідному транспорту.
7. Яка існує структура управління транспортом в Україні на даний момент?
8. Якими законами України регулюється діяльність транспортних підприємств?
9. Дати техніко-економічну характеристику автомобільному транспорту.
10. Які є проблеми на автомобільному транспорті?
11. Що розуміють під єдиною транспортною системою?
12. Які функції організованого АТ в транспортній системі?
13. Яка специфіка транспортної галузі?
14. Які є властивості транспортної продукції?
15. Яким чином класифікуються підприємства за сферою діяльності?
16. Яким чином класифікуються підприємства за характером господарської діяльності?
17. Яким чином класифікуються підприємства за технологічною (територіальною) цілісністю та ступенем підпорядкування?
18. Яким чином класифікуються підприємства за розміром?
19. Яким чином класифікуються підприємства автомобільного транспорту за характером виконуваних робіт?
20. Що таке валовий внутрішній продукт?
21. Що таке основні виробничі фонди?
22. Які переваги залізнично-дорожного транспорту?
23. Які недоліки залізнично-дорожного транспорту?
24. Які переваги автомобільного транспорту?

- 25. Які недоліки автомобільного транспорту?
- 26. Які переваги повітряного транспорту?
- 27. Які недоліки повітряного транспорту?
- 28. Які переваги трубопровідного транспорту?
- 29. Які недоліки трубопровідного транспорту?
- 30. Які переваги річкового та морського транспорту?
- 31. Які недоліки річкового та морського транспорту?

1.3. Тестові завдання до теми 1

2. Що є продукцією транспорту?

- А. Виробництво матеріальних послуг.
- Б.Переміщення товарів за допомогою залізниць, літаків, автомобілів.
- В.Надання послуг з доставки пасажирів до місць проживання і роботи.
- Г. Переміщення в часі і просторі вантажів та людей.

2.Який вид транспорту має найбільшу провізну здатність?

- А.Залізничний.
- Б.Автомобільний.
- В. Водний.
- Г. Повітряний.

3.Який вид транспорту має найнижчу собівартість перевезень нафтопродуктів?

- А.Залізничний.
- Б.Водний.
- В.Трубопровідний.
- Г.Автомобільний.

4.Які основні переваги автомобільного транспорту?

- А.Низька собівартість перевезень вантажів, комфортабельність перевезення пасажирів, висока продуктивність праці, маневреність.
- Б.Високі маневреність, провізна здатність, швидкість доставки вантажів та пасажирів, невелика собівартість перевезень на короткі відстані.

В.Мобільність, швидкість обслуговування, невисока вартість навантажувально-розвантажувальних робіт.

Г.Всі відповіді правильні.

5. В чому сутність економічних проблем на транспорті?

А.Зростання цін на паливо, використання старого рухомого складу, перехід до ринку.

Б.Високий коефіцієнт перевезення, проблеми переходу до ринку, перенасичення ринку.

В.Ефективність перевезення, зростання доходів через зростання тарифів.

Г.Всі відповіді правильні.

6. Вид транспорту, що здійснює перевезення вантажів і пасажирів безрейковими шляхами називають:

А.Залізничний.

Б.Автомобільний.

В. Водний.

Г. Повітряний.

7. В основу класифікації галузей транспорту покладено такі принципи:

А. Економічне призначення наданої послуги;

Б. Характер функціонування продукції в процесі виробництва;

В. Характер впливу на предмет праці та ін;

Г. Немає правильної відповіді.

8. Так як транспорт використовується для здійснення не лише зовнішніх перевезень, але і для внутрішніх перевезень, то крім транспорту загального користування є транспорт:

А. Внутрішньовиробничий або відомчий;

Б. Загального користування;

В. Спеціального призначення;

Г. Всі відповіді правильні.

9. Який вид транспорту є сполучним елементом між усіма іншими видами транспорту і споживачами транспортних послуг.

- А.Залізничний.
- Б.Автомобільний.
- В. Водний.
- Г. Повітряний.

10. Найважливіша ланка транспортної інфраструктури, без якої в умовах ринку не може ефективно функціонувати жодна галузь економіки.

- А.Залізнодорожня колія.
- Б.Автомобільна дорога.
- В. Водний маршрут.
- Г. Повітряний маршрут.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподом, 2000. – 212 с.
2. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.
3. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.
4. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.
5. Вовк Ю.Я. Пути формирования ресурсоэффективной транспортной системы / Ю.Я. Вовк // Экономические тенденции, 2017. – Вып. 1, №1. – 22-29 с. (Білорусь).
6. Воркут А.И. Грузовые автомобильные перевозки. – К.: Виш. школа, 1986. – 447 с.
7. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”// Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.

8. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
9. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту // Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.
10. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.
11. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.
12. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>
13. Закон України «Про транспорт».
14. Закон України «Про автомобільний транспорт»
15. Податковий кодекс України
16. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
17. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.
18. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
19. Каплан Т.Л. Пути улучшения использования основных производственных фондов на автомобильном транспорте / Каплан Т.Л. – М.: Транспорт, 1981. – 136 с.
20. Конспект лекцій з дисципліни „ Логістика для студентів галузі знань транспорт, спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 185 с.
21. Криворучко О.М. Типові задачі з економіки праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Криворучко О.М. – Х.: ХНАДУ, 2002. – 213 с.
22. Организация коммерческой работы на автомобильном транспорте: учебник для Вузов; под.ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО Бизнес школа —Интел-синтез, 1997. – 288 с. 144

23. Попова Н.В. Маркетинг транспортных услуг: учебное пособие. –Х.: ХНАДУ, 2002. – 224 с.

24. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

25. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвійшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.

26. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг 3PL операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.

27. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. - №6. – 94-96 с.

28. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

29. Цьонь О.П. Правові аспекти організації перевезень вантажів у міжнародному сполученні / Цьонь О.П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 209-211 с.

30. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки. Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.

31. Шинкаренко В.Г. Управление результатами деятельности работников АТП / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Х.: ХГАДТУ, 1999. – 143 с.

32. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕТУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.

33. Dzyura V. Ways of improvement of the city road network functioning / V. Dzyura // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 11-15. (Польша).

34. Karpenko O., Kovalchuk S., Shevchuk O. Prospects on Ukrainian logistics market orientation for international customers. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 27-33, dec. 2016.
<http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/12>

35. Popovych P., Shyriaieva S., Selivanova N. Analysis of the interaction of participants freight forwarding system. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 16-22, dec. 2016.
<http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/10>

36. Vovk Y. Resource-efficient intelligent transportation systems as a basis for sustainable development. Overview of initiatives and strategies / Y. Vovk // // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 6-10. (Польша).

2.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Дати визначення підприємства.
2. Які є види підприємств залежно від форм власності?
3. Які є види підприємств на автомобільному транспорті?
4. Які є види об'єднань підприємств?
5. Дати визначення підприємництву.
6. Які є принципи підприємницької діяльності?
7. Які документи потрібні для започаткування підприємницької діяльності?
8. Що розуміють під ліцензією та ліцензуванням?
9. Які документи є обов'язковими для здійснення підприємницької діяльності на автомобільному транспорті?
10. Які види перевезень підлягають ліцензуванню?
11. Що таке статутний фонд?
12. Що таке «організаційна структура управління підприємством»?
13. Охарактеризуйте основні вимоги до організаційної структури управління підприємством.
14. У чому полягає різниця між бюрократичними та адаптивними організаційними структурами управління підприємством?
15. Охарактеризуйте лінійний тип організаційної структури управління підприємством.
16. Назвіть переваги та недоліки лінійних організаційних структур управління підприємствами.
17. Охарактеризуйте функціональний тип організаційної структури управління підприємством.
18. Назвіть переваги та недоліки функціональних організаційних структур управління підприємствами.
19. Охарактеризуйте лінійно-функціональний (комбінований) тип організаційної структури управління підприємством.
20. Назвіть переваги та недоліки лінійно-функціональних організаційних структур управління підприємствами.
21. Охарактеризуйте продуктовий тип організаційної структури управління підприємством.

22. Назвіть переваги та недоліки продуктових організаційних структур управління підприємствами.

23. Охарактеризуйте регіональний тип організаційної структури управління підприємством.

24. Назвіть переваги та недоліки регіональних організаційних структур управління підприємствами.

25. Охарактеризуйте матричний тип організаційної структури управління підприємством.

26. Назвіть переваги та недоліки матричних організаційних структур управління підприємствами.

27. Що таке «корпоративне управління»?

28. Дайте характеристику типовій організаційній структурі управління підприємством автомобільного транспорту.

29. Охарактеризуйте функціональні обов'язки керівника підприємства автомобільного транспорту.

30. Охарактеризуйте функціональні обов'язки заступника керівника підприємства автомобільного транспорту.

2.3. Тестові завдання до теми 2

1. Ознаки, за якими підприємства належать до групи малих підприємств:

- а) розмір статутного фонду;
- б) розмір отримуваного прибутку;
- в) чисельність працюючих;
- г) розмір валового доходу за рік.

2. Схема об'єднання підприємств, що працюють у системі взаємовигідних партнерських відносин, при яких відбувається передача на платній основі торгової марки, технології або лінії виробництва, називається:

- а) лізингом;
- б) факторингом;
- в) франчайзингом;
- г) опціоном.

3. Тимчасове статутне об'єднання промислового та банківського капіталу для реалізації спільної мети називаються:

- а) консорціумом;
- б) картелем;
- в) концерном;
- г) корпорацією.

4. За правовим статусом і формою господарювання підприємства класифікуються на:

- а) комерційні, некомерційні;
- б) одноосібні, кооперативні, орендні, господарські товариства;
- в) приватні, колективні, комунальні, державні;
- г) лізингові, промислові, банківські, торговельні, страхові.

5. Корпорація – це:

- а) договірне об'єднання господарюючих суб'єктів на основі інтеграції їх науково-технічних, виробничих та комерційних інтересів, з делегуванням окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного учасника;
- б) найпростіша форма договірною об'єднання підприємств (фірм, компаній, організацій) з метою постійної координації господарської діяльності;
- в) форма статутних об'єднань підприємств, що характеризується єдністю власності і контролю;
- г) договірне об'єднання підприємств переважно однієї галузі для здійснення спільної комерційної діяльності регулювання збуту виготовлюваної продукції.

6. Найпростішою формою об'єднання підприємства є:

- а) концерн;
- б) корпорація;
- в) асоціація;
- г) консорціум;
- д) холдинг.

7. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю відповідають за борги товариства:

- а) в межах належних їм акцій;
- б) у межах належних їм внесків;

- в) у межах належних їм внесків і майном у розмірі, кратному внеску;
- г) усім належним їм майном;
- д) усі відповіді неправильні.

8. *Промислово-фінансова група має статус юридичної особи:*

- а) так;
- б) ні.

9. *Підприємство або інший суб'єкт господарювання, створений юридичними особами та/або громадянами шляхом об'єднання їхнього майна й участі в підприємницькій діяльності з метою одержання прибутку, називається:*

- а) акціонерним товариством;
- б) суб'єктом підприємницької діяльності;
- в) господарським товариством;
- г) виробничим кооперативом;
- д) товариством з додатковою відповідальністю.

10. *Підприємство, в статутному фонді якого іноземна інвестиція становить 10 % належить до:*

- а) національного підприємства;
- б) підприємства з іноземними інвестиціями;
- в) іноземного підприємства.

11. *Які характерні ознаки комерційного підприємства:*

- а) розвивається за рахунок власних коштів;
- б) займається діяльністю, що приносить прибуток;
- в) функціонує за рахунок власних коштів і розвивається за рахунок прибуткової діяльності.

12. *Які характерні ознаки некомерційної (непідприємницької) організації:*

- а) існує за рахунок бюджетних коштів;
- б) вона не може мати прибутку за родом своєї діяльності;
- в) забезпечується бюджетним фінансуванням, оскільки за родом своєї діяльності не може мати прибутку.

2.4. Задачі для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Задача 1. Власниками господарського товариства є 3 підприємця. Розмір внеску першого учасника склав 300 тис. грн., Другого учасника - 250 тис. грн., Третього учасника - 150 тис. грн. При цьому за звітний період підприємство отримало валовий дохід в розмірі 1850 тис. грн. при валових витратах підприємства в розмірі 2950 тис. грн. Визначити розмір боргових зобов'язань кожного з співвласників товариства в разі, якщо підприємство організовано в формі:

- товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ);
- товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ);
- командитного товариства (КТ) за умови, що перший учасник є повним учасником, а другий і третій учасники - вкладниками.

Задача 2. За результатами звітного періоду акціонерним товариством (АТ) отримано дохід від реалізації продукції в розмірі 37550 тис. грн.

При цьому собівартість річного випуску продукції склала 26350 тис. грн. Відповідно до Податкового кодексу України ставка податку на прибуток підприємства дорівнює 19%. За рішенням Загальних зборів акціонерів на виплату дивідендів направляється 25% чистого прибутку підприємства. Статутний фонд АТ становить 45000 тис. грн. Акціонер А володіє привілейованими акціями на суму 5000 тис. грн. Акціонер Б володіє акціями на суму 10000 тис. грн, 40% з яких - привілейовані. Акціонери В і Г володіють простими акціями на суму 12000 і 18000 тис. грн відповідно. Розмір дивідендів за привілейованими акціями становить 5% річних. Визначити суму дивідендів, яку отримає кожен з учасників АТ за результатами його роботи за рік.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподомл, 2000. – 212 с.

2. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.
3. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.
4. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.
5. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”// Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.
6. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
7. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту” / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.
8. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста астомобильного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.
9. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту ”// Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.
10. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.
11. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.
12. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>
13. Закон України «Про транспорт».
14. Закон України «Про автомобільний транспорт»
15. Податковий кодекс України
16. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування».

17. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.

18. Организация коммерческой работы на автомобильном транспорте: учебник для Вузов; под.ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО Бизнес школа —Интел-синтез, 1997. – 288 с. 144

19. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвіїшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.

20. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг 3PL операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.

21. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

22. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / Пушкар М.С. – Тернопіль, —Картбланш, 2002. – 628 с.

23. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

24. Цьонь О.П. Правові аспекти організації перевезень вантажів у міжнародному сполученні / Цьонь О.П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 209-211 с.

25. Шинкаренко В.Г. Управление результатами деятельности работников АТП / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Х.: ХГАДТУ, 1999. – 143 с.

26. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145

27. Шинкаренко В.Г. Нормативне планування праці й заробітної плати на підприємствах автомобільного транспорту. – К.: Техніка, 1991. – 160 с.

28. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕТУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.

29. Dzyura V. Ways of improvement of the city road network functioning / V. Dzyura // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 11-15. (Польща).

30. Vovk Y. Resource-efficient intelligent transportation systems as a basis for sustainable development. Overview of initiatives and strategies / Y. Vovk // // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 6-10. (Польща).

3.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Які недоліки мають місце у транспортному ланцюгу — виробник – перевізник – споживач?
2. Які обставини є характерними рисами функціонування автотранспорту в умовах ринкової економіки?
3. На які групи підприємства транспорту поділяються?
4. Що відноситься до послуг транспорту?
5. Що таке транспортні послуги?
6. Що належить до послуг автомобільного транспорту?
7. В чому полягає проблема оцінки якості послуги?
8. Які особливості послуг транспорту необхідно враховувати при визначенні їх якості?
9. Що таке продаж послуги?
10. Як визначити рівень якості доставки вантажів?
11. Що є основними вимогами, що пред'являються споживачами до послуг транспорту?
12. Охарактеризуйте поняття змішана доставка.
13. Перерахувати показники, що характеризують якість транспортних послуг.
14. Що таке тимчасові показники?
15. Що таке частота відправлень?
16. Що таке показники надійності?
17. Назвати показники гнучкості.
18. Стандарти ISO. Що це таке?
19. Стандарт логістичного оператора. За якими критеріями можна його охарактеризувати?
20. Що таке єдиний універсальний (агрегований) показник якості роботи перевізника DIFOTAI?
21. Чи являється максимально можлива швидкість доставки в сучасній логістиці головною тимчасовою вимогою?
22. Згідно стандарту логістичного оператора якою є норма ухвалення замовлення на перевезення подачі автомобіля під завантаження?
23. Згідно стандарту логістичного оператора якою є норма прибуття автомобіля до місця розвантаження?

24. Який показник вимірюється відсотком підтримки тимчасових характеристик у межах заявленого або узгодженого з клієнтом інтервалу?

25. Перерахувати основні вимогами, що пред'являються споживачами до послуг транспорту?

3.3. Тестові завдання до теми 3

1. У транспортному ланцюгу — виробник – перевізник - споживач мають місце такі недоліки:

- А) низький рівень взаємодії між підприємствами транспорту і споживачами їхніх послуг;
- Б) значна роз'єднаність інтересів сторін;
- В) доставка від дверей до дверей;
- Г) маневреність.

3. У транспортному ланцюгу — виробник – перевізник - споживач мають місце такі недоліки:

- А) маневреність;
- Б) низький рівень інформаційного зв'язку між учасниками перевізного процесу;
- В) значні простої вантажних одиниць (контейнерів) у вузлових пунктах в очікуванні обслуговування підприємствами транспорту;
- Г) низький рівень якості перевезень.

3. До послуг автомобільного транспорту не належать:

- А) перевезення вантажів, пошти;
- Б) послуги вантажно-розвантажувальні (навантаження, вивантаження, перевантаження, всередині складські операції);
- В) послуги зі зберігання вантажів;
- Г) сортування та переробка.

4. До послуг автомобільного транспорту не належать:

- А) надання перевізних засобів на умовах оренди, прокату;
- Б) комплектація та пакування;

- В) послуги транспортно-експедиційні і додаткові, виконувані при перевезенні вантажів, багажу та ін., щодо забезпечення підприємств, організацій, населення;
- Г) перегін нових і відремонтованих перевізних засобів і т.д.

5. Основними вимогами, що пред'являються споживачами до послуг транспорту, є наступні:

- А) надійність перевезень;
- Б) мінімальні терміни (тривалість) доставки;
- В) регулярність доставки вантажу;
- Г) всі відповіді вірні.

6. Основними вимогами, що пред'являються споживачами до послуг транспорту, є наступні:

- А) гарантовані строки доставки, в тому числі доставка вантажу точно в строк;
- Б) безпека перевезень;
- В) забезпечення схоронності вантажу при доставці;
- Г) всі відповіді вірні.

7. Основними вимогами, що пред'являються споживачами до послуг транспорту, є наступні:

- А) зручності з прийому і здачі вантажів;
- Б) наявність додаткових послуг;
- В) швидкість передусім;
- Г) немає правильної відповіді.

8. Основними вимогами, що пред'являються споживачами до послуг транспорту, є наступні:

- А) наявність різних рівнів транспортного обслуговування;
- Б) пристосовність до вимог клієнтів (гнучкість обслуговування);
- В) налагоджена система інформації і документування;
- Г) немає правильної відповіді.

9. При розгляді питання якості послуг транспорту необхідно врахувати, зокрема, наступне:

- А) при укладенні контракту попит споживача чітко обумовлюють, тоді як інших умовах передбачувані потреби

повинні бути встановлені і визначені за допомогою маркетингових досліджень;

Б) у багатьох випадках потреби можуть бути згодом змінені, що обумовлює необхідність періодичного проведення маркетингових досліджень та перегляду вимог до послуг, що надаються;

В) потреби, зазвичай, висловлюють у властивості та кількості характеристики цих властивостей;

Г) немає правильної відповіді.

10. Більшість застосовуваних на практиці показників, що характеризують якість транспортних послуг, може бути віднесено до однієї з трьох груп:

А) тимчасові показники;

Б) показники надійності;

В) показники гнучкості;

Г) показники стабільності.

3.4. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Завдання 1

Необхідно чітко відповісти на такі питання:

1. Який саме товар (або послугу) ви запропонуєте покупцям (детальний опис продукції і послуг, основні споживчі характеристики: розмір, вага, термін користування, естетичність, дизайн)?

2. Які потреби покликаний задовольняти ваш товар?

3. У чому особливість вашого товару, чому споживачі відрізнятимуть його від товарів ваших конкурентів і віддаватимуть йому перевагу?

Завдання 2

Досвід показує, що невдача значної кількості бізнес-проектів пов'язана із недостатнім вивченням ринку та переоцінкою його місткості. Не визначивши місце майбутнього товару на ринку, можна витратити багато коштів, однак товар залишиться на складах, а послуга небажаною.

Отже, в даному розділі необхідно визначити:

1. Хто буде покупцем вашого товару? Чому він вибере саме ваш товар (за вищу, ніж у конкурента якість, за більш низьку ціну, за післяпродажне обслуговування та ін.)?

2. Який обсяг вашого товару може спожити ринок?

Слід зазначити, що в даному і в наступних розділах, роблячи прогноз або оцінюючи існуючу ситуацію, необхідно користуватися достовірними джерелами інформації, посилання на які мають бути відображені в БП.

Обсяг продажів необхідно прогнозувати в двох напрямках.

З одного боку, необхідно виділити сегмент ринку, на який ви поставлятимете свій товар, вік потенційного покупця, його чисельність, середнє споживання вашого товару окремою фізичною особою, кількість оптових покупців-посередників і приблизний обсяг їх продажів. Оцінка обсягів власного продажу визначається як 2–5 % (у деяких випадках до 10 %) від отриманої кількості потенційних продажів.

З іншого боку, визначившись із переліком устаткування, обсяг продажів продукції визначається як 20–40 % від його потужності (максимально можливого обсягу виробництва).

Порівнюючи дві отримані оцінки, обсяг запланованих продажів приводиться до єдиного числа. Якщо два числа дуже відрізняються один від одного, необхідно відкоригувати обрані відсотки. Дуже важливо до оцінки ринку збуту ставитися песимістично і занижувати обсяг продажів. Це дозволить реалістичніше скласти бізнес-план. Отриманий обсяг виробництва з кожним роком може поступово збільшуватися в міру розвитку підприємства.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподомл, 2000. – 212 с.

2. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРАМ, 2014. - 383 с.

3. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин,

Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.

4. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.

5. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”// Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.

6. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту /Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.

7. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту // Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.

8. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста атомобильного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.

9. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту” // Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.

10. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.

11. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.

12. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>

13. Закон України «Про транспорт».

14. Закон України «Про автомобільний транспорт»

15. Податковий кодекс України

16. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.

17. Организация коммерческой работы на автомобильном транспорте: учебник для Вузов; под.ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО Бизнес школа —Интел-синтез, 1997. – 288 с. 144

18. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвіїшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.

19. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг 3PL операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.

20. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

21. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / Пушкар М.С. – Тернопіль, —Картбланш, 2002. – 628 с.

22. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

23. Цьонь О.П. Правові аспекти організації перевезень вантажів у міжнародному сполученні / Цьонь О.П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 209-211 с.

24. Шинкаренко В.Г. Управление результатами деятельности работников АТП / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Х.: ХГАДТУ, 1999. – 143 с.

25. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145

26. Шинкаренко В.Г. Нормативне планування праці й заробітної плати на підприємствах автомобільного транспорту. – К.: Техніка, 1991. – 160 с.

27. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕТУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.

28. Dzyura V. Ways of improvement of the city road network functioning / V. Dzyura // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 11-15. (Польща).

29. Vovk Y. Resource-efficient intelligent transportation systems as a basis for sustainable development. Overview of initiatives and strategies / Y. Vovk // // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 6-10. (Польша).

4.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Рішення про створення підприємства приймається за погодженням якого державного органу України?
2. Який державний орган дозволяє провадження діяльності, у випадках, коли для створення і діяльності підприємства потрібні природні ресурси?
3. Коли підприємство набуває прав юридичної особи?
4. Що таке Статутний фонд?
5. Що або хто визначає розмір статутного фонду?
6. За рахунок чого акціонерні товариства формують статутний фонд?
7. За рахунок чого формують статутний фонд товариства з обмеженою відповідальністю?
8. Статутний фонд підприємства та порядок його утворення.
9. Які документи подаються для державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи?
10. Розкрити процедуру отримання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності.
11. Для яких видів діяльності та яка процедура державної реєстрації?
12. Яка відповідальність суб'єктів підприємництва?
13. Які санкції за порушення договірних зобов'язань, кредитно-розрахункової і податкової дисципліни, вимог до якості продукції та інших правил здійснення господарської діяльності?
14. Випадки припинення підприємницької діяльності.
15. Що таке бізнес-план?
16. Перелічити основні питання, що мають бути відображені в резюме.
17. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Характеристика товару (послуги)».
18. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Оцінка ринку збуту»
19. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Конкуренція»
20. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Стратегія маркетингу»

21. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Виробничий план»
22. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Організаційний план»
23. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Оцінка ризику та страхування»
24. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Стартовий капітал підприємства»
25. Розкрити суть розділу бізнес-плану «Джерела фінансування підприємства»
26. Розкрити суть підрозділу бізнес-плану «Джерела фінансування підприємства» «Визначення змінних і постійних витрат»
27. Розкрити суть підрозділу бізнес-плану «Джерела фінансування підприємства» «Калькуляція собівартості продукції»
28. Розкрити суть підрозділу бізнес-плану «Джерела фінансування підприємства» «Розрахунок показників ефективності діяльності підприємства»
29. Розкрити суть підрозділу бізнес-плану «Джерела фінансування підприємства» «Баланс доходів і витрат підприємства».

4.3. Тестові завдання до теми 4

1. Первинною ланкою у структурі національної економіки є:

- а) сукупність юридичних осіб;
- б) підприємство;
- в) сукупність індивідуумів.

2. Ринкові умови господарювання підприємства не передбачають:

- а) конкуренцію;
- б) централізоване планування;
- в) наявність приватної власності;
- г) свободу підприємницького вибору.

3. Головне завдання підприємства полягає у:

- а) задоволенні потреб ринку з метою одержання прибутку;

- б) ефективному використанні основних фондів і оборотних засобів;
- в) підвищенні продуктивності праці й ефективному використанні системи мотивації праці;
- г) підвищенні якості продукції, що випускається.

4. Основним документом, що регулює діяльність підприємства є:

- а) Господарський кодекс України;
- б) статут;
- в) ліцензія;
- г) патент.

5. Підприємство набуває прав юридичної особи з дня:

- а) укладання і підписання установчих документів;
- б) відкриття розрахункового рахунку в банку;
- в) державної реєстрації.

6. Підприємство втрачає права юридичної особи і вважається ліквідованим з моменту:

- а) втрати власної печатки;
- б) виключення з державного реєстру;
- в) створення ліквідаційної комісії.

7. Колективний договір укладається:

- а) лише на державних підприємствах;
- б) на всіх підприємствах;
- в) на підприємствах, де частка держави у майні становить більше 50%;
- г) на всіх промислових підприємствах.

8. Класична модель підприємства орієнтована на:

- а) оновлення економічної системи держави;
- б) активне використання нових управлінських рішень для постійного зростання економічної та соціальної ефективності підприємства;
- в) пошук зовнішніх додаткових джерел ресурсів;
- г) максимально ефективно використання наявних ресурсів.

9. *Що включає в себе економічна діяльність підприємства?*

- а) складання стратегічної звітності;
- б) стратегічне і поточне планування, облік і звітність, ціноутворення, систему оплати праці, ресурсне забезпечення виробництва;
- в) контроль за діяльністю підприємства.

10. *Що означає і що включає в себе соціальна діяльність підприємства?*

- а) підготовка і перепідготовка кадрів;
- б) постійне підтримування на належному рівні умов праці і життя трудового колективу;
- в) своєчасне перерахування коштів в пенсійний фонд.

11. *Що означає виробнича діяльність підприємства?:*

- а) складання бізнес-плану;
- б) забезпечення виробничих потужностей випуском продукції певного асортименту відповідно до сировинних ресурсів;
- в) збалансування потреб ринку і можливостей підприємства.

12. *Що означає післяпродажний сервіс?:*

- а) доставку до споживача;
- б) пусконаладжувальні роботи в сфері експлуатації (використання) куплених товарів, їх гарантійне технічне обслуговування;
- в) ремонт впродовж строку служби.

13. *Що таке Статут підприємства?:*

- а) це зібрання правил, що регулюють діяльність підприємства та взаємовідносини з іншими господарюючими суб'єктами;
- б) це паспорт підприємства;
- в) це фірмовий знак підприємства.

14. *Яку роль на підприємстві відіграє колективна угода?:*

- а) регулює взаємовідносини в трудовому колективі;
- б) регулює виробничі, трудові та економічні відносини трудового колективу з адміністрацією (власником) підприємства, що використовує найману працю;

в) це угода між робітниками і адміністрацією.

15. Підприємництво – це:

- а) діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, яка спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт (надання послуг);
- б) самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, яка здійснюється суб'єктами господарювання з метою досягнення економічних і соціальних результатів і отримання прибутку;
- в) діяльність суб'єктів господарювання, яка спрямована на створення, впровадження та поширення нововведень у суспільне виробництво з метою підвищення його ефективності.

16. Які функції виконує підприємництво?:

- а) загальноекономічну, ресурсну, організаційну, соціальну та творчопошукову;
- б) інвестиційну, відтворюючу, розподільчу та інформаційну;
- в) благодійну, комерційну, контролюючу та накопичення.

17. Види підприємництва:

- а) соціальне, інноваційне та банківське;
- б) виробниче, комерційно-торговельне та фінансово-кредитне;
- в) будівельне, транспортне та сільськогосподарське.

18. Організаційні форми підприємництва в Україні:

- а) товариства, концерни, унітарні підприємства;
- б) трести, акціонерні товариства, холдинги;
- в) будь-які організаційні форми за вибором підприємця, які не заборонені законом.

19. Підприємницька діяльність у сфері посередництва практично здійснюється у формі:

- а) агентування;
- б) інноваційної діяльності;
- в) торгово-комерційної діяльності;
- г) біржового підприємництва.

20. Якій сфері підприємницької діяльності властивий підвищений ризик?:

- а) виробничого підприємництва;
- б) інноваційного підприємництва;
- в) фінансового посередництва;
- г) торговельного посередництва.

21. Що лежить в основі ефекту підприємницької діяльності?:

- а) підприємницька ідея;
- б) новаторська ініціативна діяльність;
- в) бажання і можливості підприємця;
- г) отримання прибутку як результату підприємницької діяльності.

22. Що є передумовою припинення підприємницької діяльності відповідно до Господарського Кодексу України?:

- а) власна ініціатива підприємця;
- б) закінчення строку дії ліцензії;
- в) припинення існування підприємця;
- г) рішення суду у випадках, передбачених Господарським Кодексом та іншими законами;
- д) все перелічене є вірним.

23. Оберіть головні умови здійснення підприємницької діяльності:

- а) автономність підприємця, повна відповідальність підприємця за наслідки здійснення своєї діяльності, орієнтація на комерційний успіх;
- б) наявність фінансових ресурсів, доступність інформації, відсутність бар'єрів входження на ринок;
- в) існування незадоволеного попиту споживачів, орієнтація підприємця на комерційний успіх.

24. Суб'єктами підприємницької діяльності можуть бути:

- а) юридичні особи різних форм власності;
- б) правоздатні та дієздатні громадяни України та іноземці, колективи громадян, об'єднання громадян, індивідуальні, сімейні та інші типи й категорії підприємств, створення яких не суперечить законодавчим актам України;

в) правильної відповіді немає.

25. Підприємницька діяльність здійснюється на основі таких принципів:

- а) вільний вибір діяльності, вільне наймання працівників, вільне розпорядження прибутком;
- б) залучення і використання матеріально-технічних і фінансових ресурсів, саморозвитку, незалежності;
- в) всі відповіді вірні.

4.4. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Завдання 3

Необхідно відповісти на питання:

1. Хто є найбільшим виробником аналогічних товарів?
2. Чи достатньо приділяють уваги та виділяють засобів на рекламу своїх виробів ваші конкуренти?
3. Які особливості товару конкурентів (його основні характеристики, рівень якості, дизайн, думки покупців)?
4. Який рівень цін на продукцію конкурентів?

Відповідаючи на вищезазначені питання, необхідно відображати реальну картину дійсності.

Завдання 4

Вивчивши ринок з точки зору конкурентоспроможності вашого товару, необхідно розробити план завоювання ринку.

До основних позицій плану маркетингу належать:

1. Схема розповсюдження товару. Як ви продаватимете товар – через власні фірмові магазини, через оптові торговельні організації, через дрібних посередників тощо?
2. Ціноутворення. Як ви визначатимете ціни на свої товари і який рівень рентабельності на вкладені засоби плануєте отримати?
3. Реклама. Як організуватимете рекламу і скільки коштів збираєтеся на це витратити?
4. Методи стимулювання продажу. Шляхи досягнення постійного зростання обсягу продажу – за рахунок розширення

території збуту чи за рахунок пошуку нових форм залучення покупця?

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Башкатова Є.І. Планування роботи автотранспортного підприємства: программир. навчання: [навч. посібник]/Є.І. Башкатова, Т.А. Здерева, Ю.С. Стельмаховській. – Київ: Вища шк., 1988. – 286 с.

2. Бичанин В.В. Економіка підприємства отрасли: учеб.-метод.комплекс /Сост. и общ.ред. В.В. Бичанина. – Новополоцк; УО «ПГУ», 2007. – 400 с.

3. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподом, 2000. – 212 с.

4. Бычков В.П. Економіка автотранспортного підприємства: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.

5. Будрин А.Г. Економіка автомобільного транспорту: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.

6. Будрин А.Г. Економіка автомобільного транспорту: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.

7. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник ; за ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 608 с.

8. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”/ Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.

9. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту /Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.

10. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту” / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.

11. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста автотранспортного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.
12. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту // Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.
13. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.
14. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>
15. Закон України «Про автомобільний транспорт»
16. Податковий кодекс України
17. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
18. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.
19. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
20. Каплан Т.Л. Пути улучшения использования основных производственных фондов на автомобильном транспорте / Каплан Т.Л. – М.: Транспорт, 1981. – 136 с.
21. Конспект лекцій з дисципліни „ Логістика» для студентів галузі знань 27 транспорт, спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 185 с.
22. Криворучко О.М. Типові задачі з економіки праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Криворучко О.М. – Х.: ХНАДУ, 2002. – 213 с.
23. Организация коммерческой работы на автомобильном транспорте: учебник для Вузов; под.ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО Бизнес школа —Интел-синтез», 1997. – 288 с. 144
24. Попова Н.В. Маркетинг транспортных услуг: учебное пособие. –Х.: ХНАДУ, 2002. – 224 с.
25. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Основи економіки транспорту»

для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 36 с.

26. Попович П.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 114 с.

27. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

28. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. - №6. – 94-96 с.

29. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

30. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / Пушкар М.С. – Тернопіль, —Картбланш», 2002. – 628 с.

31. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

32. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): Монографія / Тарангул Л.Л. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с.

33. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник /Ткаченко Н.М. – К.: А.С.К., 2000. – 784 с.

34. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки». Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.

35. Чабанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник / Н.В. Чабанова, Ю.А. Василенко. – К. Академія, 2000. – 476 с.

36. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.

37. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник / В.Г. Шинкаренко, О.М. Криворучко. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 344 с.
38. Шинкаренко В.Г. Управление результатами деятельности работников АТП / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Х.: ХГАДТУ, 1999. – 143 с.
39. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145
40. Шинкаренко В.Г. Нормативне планування праці й заробітної плати на підприємствах автомобільного транспорту. – К.: Техніка, 1991. – 160 с.
41. Шинкаренко В.Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: учеб. пособие / В.Г. Шинкаренко, О.М. Жарова.– Х.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.
42. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕТУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.
43. Dzyura V. Ways of improvement of the city road network functioning / V. Dzyura // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 11-15. (Польща).
44. Karpenko O., Kovalchuk S., Shevchuk O. Prospects on Ukrainian logistics market orientation for international customers. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 27-33, dec. 2016.
<http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/12>
45. Popovych P., Shyriaieva S., Selivanova N. Analysis of the interaction of participants freight forwarding system. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 16-22, dec. 2016.
<http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/10>
46. Vovk Y. Resource-efficient intelligent transportation systems as a basis for sustainable development. Overview of initiatives and strategies / Y. Vovk // // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 6-10. (Польща).

5.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Що називається основними фондами?
2. Що практично відносять до основних виробничих фондів?
3. Яка структура основних виробничих фондів в автопідприємстві?
4. Які є види оцінки ОВФ?
5. Що розуміють під зносом ОВФ та які існують його види?
6. Що розуміють під амортизацією ОВФ?
7. Які встановлені норми амортизації для груп ОВФ?
8. Які є методи нарахування амортизації ОВФ?
9. Як розраховуються показники використання ОВФ?
10. Як розраховуються показники використання рухомого складу?
11. Що розуміють під лізингом та які є його види?
12. Які є основні шляхи підвищення ефективності використання основних виробничих фондів?
13. Які заходи підвищення ефективності використання ОВФ можна віднести до екстенсивного напрямку?
14. Які заходи підвищення ефективності використання ОВФ можна віднести до інтенсивного напрямку?
15. Що таке «галузева структура основних засобів»?
16. Що таке «вікова структура основних засобів»?
17. Назвіть джерела формування майна підприємства.
18. Які чинники визначають склад і структуру основних засобів підприємства?
19. Назвіть напрямки покращення структури основних засобів на підприємстві.
20. Які існують види вартості основних засобів підприємства? Дайте їм характеристику.
21. Надайте дефініцію фізичного та морального зносу основних засобів підприємства.
22. Охарактеризуйте форми морального зносу основних засобів підприємства.

23. Які є основні джерела економії оборотних фондів (матеріальних ресурсів) на підприємстві?

24. Назвіть основні напрями економії матеріальних ресурсів, розкрийте їх специфіку в окремих галузях виробництва.

25. Охарактеризуйте склад і структуру оборотних коштів підприємства автомобільного транспорту.

26. У чому полягає особливість кругообігу оборотних засобів на підприємствах автомобільного транспорту?

27. Дайте характеристику методу прямого розрахунку нормативу оборотних засобів.

28. Яким чином здійснюється нормування автомобільного палива на підприємствах автомобільного транспорту?

29. Яким чином здійснюється нормування мастильних і інших експлуатаційних матеріалів на підприємствах автомобільного транспорту?

30. Яким чином здійснюється нормування ремонтнобудівельних матеріалів на підприємствах автомобільного транспорту?

31. Яким чином здійснюється нормування автомобільних шин на підприємствах автомобільного транспорту?

32. Яким чином здійснюється нормування запасних частин на підприємствах автомобільного транспорту?

33. Яким чином здійснюється нормування фонду оборотних агрегатів на підприємствах автомобільного транспорту?

34. Яким чином здійснюється нормування малоцінного та швидкозношуваного інвентарю та інструменту на підприємствах автомобільного транспорту?

35. Яким чином здійснюється нормування незвершеного виробництва на підприємствах автомобільного транспорту?

5.3. Тестові завдання до теми 5

1. В чому економічна сутність основних фондів?

А. Це частина засобів виробництва, які беруть участь в одному виробничому циклі, змінюючи при цьому свою речову форму, і переносять свою вартість на вартість готової продукції одразу і повністю.

- Б. Це сукупність всіх засобів виробництва, які беруть участь у виробництві підприємства.
- В. Це частина засобів виробництва, які беруть участь у процесі виробництва тривалий період, зберігаючи при цьому натуральну форму і властивості, а також переносять свою вартість на вартість готової продукції частинами за мірою зносу.
- Г. Це об'єкти засобів виробництва, які коштують менше 2500 грн за одиницю та терміном використання більше одного року.

2. Що з переліченого можна віднести до основних виробничих фондів?

- А. Будівлі, споруди, транспортні засоби, обладнання.
- Б. Ідальні, медпункти, будинки відпочинку.
- В. Автомобільні дороги, підїздні шляхи.
- Г. Правильної відповіді немає.

3. Що з переліченого відносять до активної частини основних виробничих фондів?

- А. Транспортні засоби, обладнання, інструмент.
- Б. Будівлі, споруди, передавальні пристрої.
- В. Запасні частини, ремонтні матеріали, МШП.
- Г. Механізми, спецодяг, шини.

4. Показниками використання рухомого складу є:

- А. Коефіцієнт екстенсивного використання.
- Б. Коефіцієнт зносу.
- В. Коефіцієнт інтенсивного використання.
- Г. Коефіцієнт інтегрального завантаження.

5. Залишкова вартість основних виробничих фондів – це:

- А. Їх фактична вартість на момент введення в дію або купівлі.
- Б. Різниця між первісною вартістю та вартістю зносу.
- В. Вартість відтворення основних фондів у сучасних умовах.
- Г. Їх вартість у новому неспрацьованому стані.

6. В залежності від ступеня впливу на предмет праці основні виробничі фонди поділяються на:

- А. Активні та пасивні;

- Б. Постійні та змінні;
- В. Матеріальні та нематеріальні;
- Г. Всі відповіді вірні.

7. Основні фонди, які в процесі виробництва безпосередньо впливають на предмет праці називаються:

- А. Пасивні;
- Б. Активні;
- В. Активно-пасивні;
- Г. Немає правильної відповіді.

8. Основні фонди, які створюють необхідні умови і тим самим сприяють перетворенню предметів праці в готову продукцію (будівлі, споруди та ін.):

- А. Пасивні;
- Б. Активні;
- В. Активно-пасивні;
- Г. Немає правильної відповіді.

9. В ринковій економіці розрізняють наступні витрати:

- А. Явні;
- Б. Альтернативні;
- В. Безповоротні;
- Г. Всі відповіді вірні.

10. Грошові витрати на придбання матеріалів, амортизацію основних фондів, оплату праці й інші витрати на виробництво і реалізацію продукції (послуг) це витрати:

- А. Явні;
- Б. Альтернативні;
- В. Безповоротні;
- Г. Всі відповіді вірні.

11. Витрати на використання якого-небудь фактору виробництва, що виміряні з точки зору найкращого з альтернативних варіантів, називаються:

- А. Явні;
- Б. Альтернативні;

- В. Безповоротні;
- Г. Всі відповіді вірні.

12. Витрати, що не можуть бути повернені, якщо навіть підприємство припинить своє існування (витрати на реєстрацію підприємства, замовлення печаток, рекламних надписів):

- А. Явні;
- Б. Альтернативні;
- В. Безповоротні;
- Г. Немає правильної відповіді.

13. Витрати, абсолютна величина яких із збільшенням або зменшенням обсягів перевезень (робіт, послуг) істотно не змінюється.

- А. Явні;
- Б. Альтернативні;
- В. Безповоротні;
- Г. Постійні.

14. Нормування це:

- А. Визначення необхідних витрат робочого часу на виконання конкретного обсягу робіт в конкретних організаційно-технічних умовах.
- Б. Встановлена законодавством тривалість дня (робочого тижня), протягом якого робітник виконує доручену йому роботу.
- В. Максимально допустима планова величина абсолютної витрати засобів виробництва і живої праці на одиницю продукції або на виконання певного обсягу робіт.
- Г. Плановий показник, що характеризує поелементні складові норм витрат сировини, матеріалів, палива, енергії, витрат праці та ступінь їх ефективного використання.

15. Робочий час це:

- А. Визначення необхідних витрат робочого часу на виконання конкретного обсягу робіт в конкретних організаційно-технічних умовах.
- Б. Встановлена законодавством тривалість дня (робочого тижня), протягом якого робітник виконує доручену йому роботу.

В. Максимально допустима планова величина абсолютної витрати засобів виробництва і живої праці на одиницю продукції або на виконання певного обсягу робіт.

Г. Плановий показник, що характеризує поелементні складові норм витрат сировини, матеріалів, палива, енергії, витрат праці та ступінь їх ефективного використання.

16. Норма це:

А. Визначення необхідних витрат робочого часу на виконання конкретного обсягу робіт в конкретних організаційно-технічних умовах.

Б. Встановлена законодавством тривалість дня (робочого тижня), протягом якого робітник виконує доручену йому роботу.

В. Максимально допустима планова величина абсолютної витрати засобів виробництва і живої праці на одиницю продукції або на виконання певного обсягу робіт.

Г. Плановий показник, що характеризує поелементні складові норм витрат сировини, матеріалів, палива, енергії, витрат праці та ступінь їх ефективного використання.

17. Норматив це:

А. Визначення необхідних витрат робочого часу на виконання конкретного обсягу робіт в конкретних організаційно-технічних умовах.

Б. Встановлена законодавством тривалість дня (робочого тижня), протягом якого робітник виконує доручену йому роботу.

В. Максимально допустима планова величина абсолютної витрати засобів виробництва і живої праці на одиницю продукції або на виконання певного обсягу робіт.

Г. Плановий показник, що характеризує поелементні складові норм витрат сировини, матеріалів, палива, енергії, витрат праці та ступінь їх ефективного використання.

5.4. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Завдання 1

Необхідно чітко відповісти на такі питання:

1. Який саме товар (або послугу) ви запропонуєте покупцям (детальний опис продукції і послуг, основні споживчі характеристики: розмір, вага, термін користування, естетичність, дизайн)?

2. Які потреби покликаний задовольняти ваш товар?

3. У чому особливість вашого товару, чому споживачі відрізнятимуть його від товарів ваших конкурентів і віддаватимуть йому перевагу?

Завдання 2

Привести загальні відомості про підприємство, розрахунок капітальних витрат і виробничих витрат на планований обсяг збуту; прямі (змінні) і загальні (постійні) витрати на виробництво продукції, кошторис поточних витрат на виробництво. Всі розрахунки необхідно подати у формі таблиці.

До загальних відомостей про підприємство належать: опис місця розміщення підприємства (у багатьох випадках визначальний чинник для успіху проекту); наявність необхідних транспортних зв'язків, інженерних мереж (електроенергія, вода, тепло, каналізація, зв'язок та ін.), ресурсів; близькість до ринку збуту; інформація про виробничі приміщення та відомості про умови оренди (табл. 5.1).

Таблиця 5.1 - Розрахунок потреби у виробничих площах

Тип приміщень	Площа, м ²	Ставка плати, грн./м ² /міс.	Сума орендної плати, грн./міс.
Загальна площа			
у тому числі: офісні приміщення			
виробничі приміщення (гараж)			
складські приміщення (відкрита територія)			
...			
...			
та ін.			

Також необхідно передбачити витрати на поточний ремонт приміщень. Дана сума витрат буде складовою частиною стартового капіталу.

Наступним кроком у розробці виробничого плану є розрахунок потреби в основних фондах (табл. 5.2).

Слід врахувати, що амортизація нараховується лише на власні основні фонди, а на орендовані або взяті на умовах лізингу активи амортизацію нараховує орендодавець або лізингова компанія.

Кількість груп у таблиці 5.2 визначається залежно від виду діяльності і від складу основних фондів. При визначенні норми амортизації враховуються мінімально допустимі строки корисного використання основних засобів відповідно до Податкового кодексу України.

Таблиця 5.2 – Розрахунок вартості основних фондів і амортизаційних відрахувань

Найменування об'єктів основних фондів	Кількість, шт.	Вартість об'єкта, грн./шт.	Загальна вартість, грн.	Річна норма амортизації, %	Річна сума амортизаційних відрахувань, грн.
1	2	3	4	5	6
Розрахунок			гр. 2 · гр. 3		гр. 4 · гр. 5/100
група 1 – земельні ділянки					
група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом					
група 3 – будівлі					

споруди					
передавальні пристрої					
група 4 – машини та обладнання					
з них:					
електронно-обчислювальні машини, інші					
група 5 – транспортні засоби					
група 6 – інструменти, прилади, інвентар (меблі)					
група 7 – тварини					
група 8 – багаторічні насадження					
група 9 – інші основні засоби					
група 10 – бібліотечні фонди					
група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи					
група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди					
група 13 – природні ресурси					
група 14 – інвентарна тара					
група 15 – предмети прокату					
група 16 – довгострокові біологічні активи					
Усього	x	x		x	

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бабій М.В. Обґрунтування раціональної тривалості робочого часу водія при виконанні транспортних операцій [Текст] / М.В. Бабій, А.Й. Матвіїшин// Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 232-236 с.

2. Башкатова Є.І. Планування роботи автотранспортного підприємства: программир. навчання: [навч. посібник]/Є.І. Башкатова, Т.А. Здерева, Ю.С. Стельмаховській. – Київ: Вища шк., 1988. – 286 с.

3. Бичанин В.В. Экономика предприятия отрасли: учеб.-метод.комплекс /Сост. и общ.ред. В.В. Бичанина. – Новополюк; УО «ПГУ», 2007. – 400 с.

4. Білібіна Н.Ф. Організація, планування і управління автотранспортними підприємствами: [навч. для вузів за фахом —Економіка і орг. автомобіл. трансп.// Н.Ф. Білібіна, М.П. Улицький, А.Б. Миротин та ін]; ред.: Л.А. Бронштейн, К.А.

Савченко. – 2-е вид., Перераб. і доп. – М.: Вища. шк., 1986. – 359 с.

5. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподомл, 2000. – 212 с.

6. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРАМ, 2014. - 383 с.

7. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.

8. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.

9. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник ; за ред. Ф.Ф. Бутиця. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 608 с.

10. Вовк Ю.Я. Пути формирования ресурсоэффективной транспортной системы / Ю.Я. Вовк // Экономические тенденции, 2017. – Вып. 1, №1. – 22-29 с. (Білорусь).

11. Воркут А.И. Грузовые автомобильные перевозки. – К.: Виш. школа, 1986. – 447 с.

12. Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит: підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К.: ВЦ —Академія, 2009. – 367 с.

13. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”/ Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.

14. Голованенко С.Л. Экономика автомобильного транспорта / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.

15. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту” / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.

16. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста астомобильного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.

17. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту // Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.
18. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.
19. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.
20. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>
21. Жарова О.М. Типові задачі з економіки автомобільного транспорту: Навч. посібник для автотрансп. спец. вузів. – М.: Вищ. шк., 1991. – 223 с.
22. Жарова О.М. Типові задачі з економіки підприємства автомобільного транспорту: навч. посіб. для автотрансп. спец. ВУЗів / О.М. Жарова, І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата. – вид. 2-ге перероб. і доп. - Х.: ХНАДУ, 2013. – 196 с.
23. Закон України «Про транспорт».
24. Закон України «Про автомобільний транспорт»
25. Податковий кодекс України
26. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування».
27. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.
28. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
29. Каплан Т.Л. Пути улучшения использования основных производственных фондов на автомобильном транспорте / Каплан Т.Л. – М.: Транспорт, 1981. – 136 с.
30. Конспект лекцій з дисципліни „ Логістика» для студентів галузі знань 27 транспорт, спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 185 с.

31. Криворучко О.М. Типові задачі з економіки праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Криворучко О.М. – Х.: ХНАДУ, 2002. – 213 с.

32. Организация коммерческой работы на автомобильном транспорте: учебник для Вузов; под.ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО Бизнес школа —Интел-синтез, 1997. – 288 с. 144

33. Попова Н.В. Маркетинг транспортных услуг: учебное пособие. –Х.: ХНАДУ, 2002. – 224 с.

34. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Основи економіки транспорту” для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 36 с.

35. Попович П.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту” для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 114 с.

36. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Логістика” для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 54 с.

37. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

38. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвіїшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.

39. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг 3PL операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.

40. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник

Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. – №6. – 94-96 с.

41. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

42. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / Пушкар М.С. – Тернопіль, —Картбланш, 2002. – 628 с.

43. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

44. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): Монографія / Тарангул Л.Л. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с.

45. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник /Ткаченко Н.М. – К.: А.С.К., 2000. – 784 с.

46. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

47. Цьонь О.П. Правові аспекти організації перевезень вантажів у міжнародному сполученні / Цьонь О.П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 209-211 с.

48. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки. Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.

49. Чабанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник / Н.В. Чабанова, Ю.А. Василенко. – К. Академія, 2000. – 476 с.

50. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.

51. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник / В.Г. Шинкаренко, О.М. Криворучко. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 344 с.

52. Шинкаренко В.Г. Управление результатами деятельности работников АТП / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Х.: ХГАДТУ, 1999. – 143 с.

53. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145

54. Шинкаренко В.Г. Нормативне планування праці й заробітної плати на підприємствах автомобільного транспорту. – К.: Техніка, 1991. – 160 с.

55. Popovych P., Shyriaieva S., Selivanova N. Analysis of the interaction of participants freight forwarding system. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 16-22, dec. 2016.
<http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/10>

56. Vovk Y. Resource-efficient intelligent transportation systems as a basis for sustainable development. Overview of initiatives and strategies / Y. Vovk // // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 6-10. (Польща).

6.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Як класифікуються оборотні кошти підприємства?
2. Які є методи нормування оборотних засобів?
3. Які є показники використання оборотних засобів підприємства?
4. Назвіть фактори ефективного використання оборотних засобів на автотранспорті.
5. У чому полягає сутність фондів обігу підприємства?
6. Які елементи формують склад фондів обігу підприємства?
7. Дайте характеристику кругообігу оборотних засобів на підприємстві.
8. Яке призначення має нормування матеріальних ресурсів?
9. Якими мають бути норми матеріальних витрат та за якими критеріями вони встановлюються?
10. Охарактеризуйте основні види виробничих запасів.
11. Як розраховуються нормативи виробничих запасів?
12. Що таке «незавершене виробництво»?
13. Як розраховується норматив незавершеного виробництва?
14. Що таке «витрати майбутніх періодів»?
15. Як розраховується норматив витрат майбутніх періодів?
16. Що таке «готова продукція»?
17. Як розраховується норматив готової продукції?
18. Які методи застосовують для нормування оборотних фондів підприємства?
19. Дайте характеристику системі матеріально-технічного забезпечення підприємства.
20. Що таке «логістичні витрати»?
21. Яким чином класифікуються логістичні витрати?
22. Які показники характеризують ефективність використання оборотних коштів? Як ці показники розраховуються?
23. Якими шляхами в сучасних умовах можливо підвищити ефективність використання оборотних коштів підприємства?
24. У чому полягає значення економії оборотних фондів (матеріальних витрат) для підприємства?

6.3. Тестові завдання до теми 6

1. *В чому економічна сутність оборотних фондів?*

- А. Це частина засобів виробництва, які беруть участь в одному виробничому циклі, змінюючи при цьому свою речову форму, і переносять свою вартість на вартість готової продукції одразу і повністю.
- Б. Це частина засобів виробництва, які беруть участь в процесі виробництва тривалий період, зберігаючи при цьому свою натуральну форму і властивості, а також переносять свою вартість на вартість готового продукту частинами.
- В. Це частина засобів виробництва, яка характеризує максимально можливий обсяг виробництва.
- Г. Це засоби виробництва, які коштують більше 2500 грн за одиницю і терміном служби менше 1 року.

2. *Що складає найбільшу питому вагу у вартості оборотних фондів АТП?*

- А. Виробничі запаси.
- Б. Незавершене виробництво.
- В. Витрати майбутніх періодів.
- Г. Залишки готової продукції на складі.

3. *До фондів обігу відносять:*

- А. Готівку в касі.
- Б. Грошові кошти в розрахунках.
- В. Грошові кошти на розрахунковому рахунку в банку.
- Г. Дебіторську заборгованість.

4. *До нормативу запасу в днях включають:*

- А. Підготовчий та технологічний запас.
- Б. Страховий запас.
- В. Транспортний запас.
- Г. Всі разом.

5. *На конкретний об'єкт калькулювання загальновиробничі витрати:*

- а) не нараховуються;

- б) нараховуються прямо;
- в) нараховуються методом розподілу.

6. Собівартість продукції являє собою:

- а) грошову форму витрат на підготовку, виготовлення і збут продукції;
- б) грошове вираження сукупної вартості ресурсів підприємства;
- в) грошове вираження живої праці.

7. Собівартість слугує базою для:

- а) розрахунку продуктивності праці;
- б) визначення ціни товару та нижньою межею для виробника;
- в) розрахунку показників використання основних фондів.

8. Управління витратами – це:

- а) процес пошуку резервів збільшення кількості робочих місць;
- б) процес розробки нових видів продукції;
- в) процес цілеспрямованого формування витрат за місцем виникнення і різновидами продукції за постійного контролю їх рівня і стимулювання зниження.

9. Процес цілеспрямованого формування витрат за місцем виникнення і різновидами продукції за постійного контролю їх рівня і стимулювання зниження має назву:

- а) управління витратами;
- б) управління використанням природних ресурсів;
- в) управління трудовим потенціалом підприємства.

10. Управління витратами являє собою:

- а) сукупність заходів соціального розвитку трудового колективу;
- б) важливу функцію економічного механізму кожного підприємства;
- в) заходи щодо збереження довкілля.

11. Витрати на підприємстві групуються за такими ознаками:

- а) за характером впливу на діяльність підприємства;
- б) за чисельністю працюючих у кожному підрозділі підприємства;

в) місцями їх виникнення і центрами відповідальності.

12. Місце виникнення витрат – це:

- а) певна функціональна сфера діяльності (виготовлення продукції, обслуговування виробництва, управління);
- б) географічні координати підприємства;
- в) територія збуту продукції підприємства.

13. Елемент витрат – це:

- а) сукупність непрямих витрат;
- б) сукупність економічно однорідних витрат;
- в) очікуваний середній обсяг діяльності підприємства.

14. Непрямі витрати – це:

- а) витрати на утримання автотранспорту підприємства;
- б) витрати на утримання складського господарства підприємства;
- в) витрати, що не можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрати економічно доцільним шляхом.

15. Нормальна потужність підприємства – це:

- а) очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва;
- б) потужність, що дозволяє підприємства працювати беззбитково;
- в) потужність, що дозволяє завантажити усі робочі місця на підприємстві.

16. Об'єкт обліку витрат – це:

- а) продукція, що призначена на експорт;
- б) продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення, пов'язаних з їх виробництвом, витрат;
- в) продукція, що призначена для споживання у межах держави.

6.4. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Завдання 1

В даному завданні проводиться розрахунок поточних витрат на виробництво продукції (надання послуг): витрати на сировину і матеріали, комплектуючі вироби, електроенергію, паливо та ін. (табл. 6.1 – 6.4).

Таблиця 6.1 – Розрахунок потреби в сировині та матеріалах

Сировина та матеріали	Норма витрати на одиницю продукції, нат. од.	Загальна потреба в сировині і матеріалах, нат. од.	Ціна придбання, грн.	Витрати на сировину та матеріали, грн.
1	2	3	4	5
Розрахунок		гр. 2 · Q		гр. 3 · гр. 4
...				
Усього	х	х	х	

Таблиця 6.2 – Розрахунок потреби в електроенергії

Вид устаткування	Кількість, шт.	Споживана потужність, кВт/г	Кількість робочих годин у сутках	Кількість робочих днів на місяць	Загальна потреба в електроенергії, кВт/міс.	Тариф, грн./кВт	Витрати на електроенергію, грн./міс.
1	2	3	4	5	6	7	8
Розрахунок					(гр. 2 · гр. 3) × (гр. 4 · гр. 5)		гр. 6 · гр. 7
.....							
Усього	х	х	х	х			

Таблиця 6.3 – Розрахунок потреби в паливно-мастильних матеріалах

№ пор.	Показник	Розрахунок	Транспортний засіб	
			1	n
1	Середньодобовий пробіг, км			
2	Кількість робочих днів на місяць			
3	Загальний пробіг, км/міс.	ряд. 1 · ряд. 2		
4	Вид палива			
5	Норма витрати, л/100 км			
6	Загальні витрати, л	ряд. 3 · ряд. 5 / 100		
7	Ціна палива, грн./л			
8	Витрати на паливо, грн./міс.	ряд. 6 · ряд. 7		

Таблиця 6.4 – Розрахунок норми виробничого запасу (в разі потреби)

Показник	Розрахунок	Сировина та матеріали	
Норма витрати на одиницю продукції, кг	H_p		
Середньодобова потреба, кг	$\Pi_{м.с.} = (H_p \cdot Q) / T$		
Інтервал між двома поставаннями, дні	I_n		
Поточний запас, кг	$Z_{тек.} = \Pi_{м.с.} \cdot I_n$		
Норма страхового запасу, %	$H_{стр.}$		
Страховий запас, кг	$Z_{стр.} = Z_{тек.} \cdot H_{стр.}$		
Норма виробничого запасу, кг	$H_{пр.з.} = Z_{стр.} + Z_{тек.}$		
Ціна придбання, грн./кг			
Виробничий запас, грн.			

Слід максимально врахувати всі можливі види витрат, пов'язані зі здійсненням вибраного виду діяльності.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.
2. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М.: Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.
3. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.
4. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник ; за ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 608 с.
5. Вовк Ю.Я. Пути формирования ресурсоэффективной транспортной системы / Ю.Я. Вовк // Экономические тенденции, 2017. – Вып. 1, №1. – 22-29 с. (Білорусь).
6. Воркут А.И. Грузовые автомобильные перевозки. – К.: Виш. школа, 1986. – 447 с.
7. Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит: підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К.: ВЦ —Академія, 2009. – 367 с.
8. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”// Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.
9. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
10. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.
11. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста автомобильного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.
12. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту” // Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.

13. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.
14. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>
15. Жарова О.М. Типові задачі з економіки автомобільного транспорту: Навч. посібник для автотрансп. спец. вузів. – М.: Вищ. шк., 1991. – 223 с.
16. Жарова О.М. Типові задачі з економіки підприємства автомобільного транспорту: навч. посіб. для автотрансп. спец. ВУЗів / О.М. Жарова, І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата. – вид. 2-ге перероб. і доп. - Х.: ХНАДУ, 2013. – 196 с.
17. Закон України «Про транспорт».
18. Закон України «Про автомобільний транспорт»
19. Податковий кодекс України
20. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
21. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.
22. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
23. Каплан Т.Л. Пути улучшения использования основных производственных фондов на автомобильном транспорте / Каплан Т.Л. – М.: Транспорт, 1981. – 136 с.
24. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 36 с.
25. Попович П.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 114 с.
26. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Логістика» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович

П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 54 с.

27. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

28. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. - №6. – 94-96 с.

29. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

30. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / Пушкар М.С. – Тернопіль, —Картбланш, 2002. – 628 с.

31. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

32. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): Монографія / Тарангул Л.Л. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с.

33. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник /Ткаченко Н.М. – К.: А.С.К., 2000. – 784 с.

34. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

35. Цьонь О.П. Правові аспекти організації перевезень вантажів у міжнародному сполученні / Цьонь О.П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 209-211 с.

36. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки. Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.

37. Чабанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник / Н.В. Чабанова, Ю.А. Василенко. – К. Академія, 2000. – 476 с.

38. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.

39. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник / В.Г. Шинкаренко, О.М. Криворучко. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 344 с.
40. Шинкаренко В.Г. Управление результатами деятельности работников АТП / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Х.: ХГАДТУ, 1999. – 143 с.
41. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145
42. Шинкаренко В.Г. Нормативне планування праці й заробітної плати на підприємствах автомобільного транспорту. – К.: Техніка, 1991. – 160 с.
43. Шинкаренко В.Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: учеб. пособие / В.Г. Шинкаренко, О.М. Жарова.– Х.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.
44. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕТУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.
45. Dzyura V. Ways of improvement of the city road network functioning / V. Dzyura // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 11-15. (Польща).
46. Karpenko O., Kovalchuk S., Shevchuk O. Prospects on Ukrainian logistics market orientation for international customers. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 27-33, dec. 2016.
<http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/12>
47. Popovych P., Shyriaieva S., Selivanova N. Analysis of the interaction of participants freight forwarding system. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 16-22, dec. 2016.
<http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/10>
48. Vovk Y. Resource-efficient intelligent transportation systems as a basis for sustainable development. Overview of initiatives and strategies / Y. Vovk // // Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, 2016. – Vol. 1, No. 1. – p. 6-10. (Польща).

7.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Що таке кошторис?
2. Розкрити поняття зведеного кошторису витрат на виробництво.
3. Що включає розрахунок витрат на сировину, матеріали, купівельні напівфабрикати і комплектуючі вироби, технологічне паливо й енергію в основному виробництві?
4. Що включає розрахунок основної та додаткової заробітної плати робітників, зайнятих виробництвом продукції (виконанням робіт, наданням послуг), з відрахуваннями на соціальні заходи?
5. Що включає розрахунок калькуляцій виробничої собівартості продукції?
6. Що включає розрахунок витрат на утримання та експлуатацію устаткування?
7. Що включає розрахунок загальновиробничих витрат?
8. Що включає розрахунок інших виробничих витрат?
9. Що являється базою для визначення вартості робіт чи послуг?

7.3. Тестові завдання до теми 7

1. Виробнича собівартість продукції містить:

- а) усі витрати підприємства на виробництво продукції;
- б) усі витрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції;
- в) усі витрати, пов'язані з виробництвом продукції і загальновиробничі витрати.

2. До витрат виробництва підприємства включають:

- а) витрати на сировину, матеріали, оплату праці робітників, податок на додану вартість;
- б) витрат на сировину, матеріали, оплату праці робітників, податок на додану вартість, податок з прибутку;

в) витрати на сировину, матеріали, оплату праці робітників, витрати на охорону праці, техніку безпеки, охорону навколишнього середовища.

3. Змінні витрати – це:

- а) витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені на конкретний вид продукції;
- б) витрати, загальна сума яких за певний час залежить від обсягу виробленої продукції;
- в) витрати, розмір яких на одиницю продукції змінюється.

4. За економічними елементами виокремлюють такі групи витрат:

- а) витрати на сировину, заробітна плата виробничих робітників, амортизаційні відрахування, інші витрати;
- б) матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація основних фондів і нематеріальних активів, інші витрати;
- в) прямі матеріальні витрати, прямі витрати на заробітну плату, інші прямі витрати, загальновиробничі витрати.

5. Витрати визнаються у разі:

- а) наявності на підприємстві комп'ютерної мережі;
- б) наявності дозволу на здійснення підприємницької діяльності;
- в) коли вони здійснені одночасно з визнанням доходу за певний період.

6. Кошторис виробництва – це:

- а) сукупність витрат підприємства, пов'язаних з його діяльністю за певний період;
- б) склад витрат на придбання основних та допоміжних матеріалів;
- в) склад витрат на утримання адміністративних приміщень.

7. Калькулювання являє собою:

- а) обчислення питомої ваги продукції, що йде на експорт;
- б) обчислення собівартості окремих виробів;

в) обчислення вартості робіт та послуг, наданих підприємству сторонніми організаціями.

8. *Калькуляційна одиниця об'єкта калькулювання – це:*

- а) одиниця визначення торговельної площі;
- б) одиниця визначення маржинального доходу підприємства;
- в) одиниця його кількісного виміру.

7.4. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Завдання 1

Класифікація витрат на змінні і постійні (табл. 7.1) необхідна для розрахунку точки беззбитковості, яка показує, який обсяг продукції або послуг повинне реалізовувати підприємство для того, щоб не мати збитків від своєї діяльності.

Умовно-змінні витрати – витрати, що змінюються в прямій залежності від рівня виробництва (пов'язані безпосередньо з виробництвом продукції).

Умовно-постійні витрати (накладні витрати) – це витрати, які залишаються незмінними при зміні рівня виробництва (орендна плата, плата за теплопостачання та ін.).

Таблиця 7.1 – Розрахунок змінних і постійних витрат

Стаття калькуляції	Змінні витрати	Постійні витрати
Сировина і матеріали		
Паливо		
Електроенергія		
Оплата праці: <ul style="list-style-type: none">• управлінського персоналу;• основних працівників		
Соціальні відрахування: <ul style="list-style-type: none">• управлінського персоналу;• основних працівників		
Орендна плата		
Реклама		
Відсоток за кредитом		

...		
...		
Усього		

Якщо оплата праці всього персоналу підприємства здійснюється погодинно, відповідно до посадових окладів, то витрати за даною статтею і соціальні відрахування будуть належати до постійних витрат.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бабій М.В. Обґрунтування раціональної тривалості робочого часу водія при виконанні транспортних операцій [Текст] / М.В. Бабій, А.Й. Матвіїшин// Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 232-236 с.

2. Башкатова Є.І. Планування роботи автотранспортного підприємства: программир. навчання: [навч. посібник]/Є.І. Башкатова, Т.А. Здерева, Ю.С. Стельмаховській. – Київ: Вища шк., 1988. – 286 с.

3. Бичанин В.В. Экономика предприятия отрасли: учеб.-метод.комплекс /Сост. и общ.ред. В.В. Бичанина. – Новополоцк; УО «ПГУ», 2007. – 400 с.

4. Білібіна Н.Ф. Організація, планування і управління автотранспортними підприємствами: [навч. для вузів за фахом —Економіка і орг. автомобіл. трансп.]/ Н.Ф. Білібіна, М.П. Улицький, А.Б. Миротин та ін]; ред.: Л.А. Бронштейн, К.А. Савченко. – 2-е вид., Перераб. і доп. – М.: Вища. шк., 1986. – 359 с.

5. Бойчик І.М. Экономика підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподом, 2000. – 212 с.

6. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.

7. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.

8. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.
9. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник ; за ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 608 с.
10. Вовк Ю.Я. Пути формирования ресурсоэффективной транспортной системы / Ю.Я. Вовк // Экономические тенденции, 2017. – Вып. 1, №1. – 22-29 с. (Білорусь).
11. Воркут А.И. Грузовые автомобильные перевозки. – К.: Виш. школа, 1986. – 447 с.
12. Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит: підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К.: ВЦ —Академія, 2009. – 367 с.
13. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”// Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.
14. Голованенко С.Л. Экономика автомобильного транспорта / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
15. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту” / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.
16. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста атомобильного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.
17. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту” // Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.
18. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.
19. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.
20. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>
21. Жарова О.М. Типові задачі з економіки автомобільного транспорту: Навч. посібник для автотрансп. спец. вузів. – М.: Вищ. шк., 1991. – 223 с.

22. Жарова О.М. Типові задачі з економіки підприємства автомобільного транспорту: навч. посіб. для автотрансп. спец. ВУЗів / О.М. Жарова, І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата. – вид. 2-ге перероб. і доп. - Х.: ХНАДУ, 2013. – 196 с.
23. Закон України «Про транспорт».
24. Закон України «Про автомобільний транспорт»
25. Податковий кодекс України
26. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
27. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.
28. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
29. Каплан Т.Л. Пути улучшения использования основных производственных фондов на автомобильном транспорте / Каплан Т.Л. – М.: Транспорт, 1981. – 136 с.
30. Конспект лекцій з дисципліни „ Логістика» для студентів галузі знань 27 транспорт, спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 185 с.
31. Криворучко О.М. Типові задачі з економіки праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Криворучко О.М. – Х.: ХНАДУ, 2002. – 213 с.
32. Организация коммерческой работы на автомобильном транспорте: учебник для Вузов; под.ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО Бизнес школа —Интел-синтез», 1997. – 288 с. 144
33. Попова Н.В. Маркетинг транспортных услуг: учебное пособие. –Х.: ХНАДУ, 2002. – 224 с.
34. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 36 с.
35. Попович П.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) //

Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 114 с.

36. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Логістика» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 54 с.

37. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

38. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвіїшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.

39. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг 3PL операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.

40. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. - №6. – 94-96 с.

41. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

42. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / Пушкар М.С. – Тернопіль, —Картбланш», 2002. – 628 с.

43. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

44. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): Монографія / Тарангул Л.Л. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с.

45. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник /Ткаченко Н.М. – К.: А.С.К., 2000. – 784 с.

46. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.:

Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

47. Цьонь О.П. Правові аспекти організації перевезень вантажів у міжнародному сполученні / Цьонь О.П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 209-211 с.

48. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки. Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.

49. Чабанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник / Н.В. Чабанова, Ю.А. Василенко. – К. Академія, 2000. – 476 с.

50. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.

51. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник / В.Г. Шинкаренко, О.М. Криворучко. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 344 с.

52. Шинкаренко В.Г. Управление результатами деятельности работников АТП / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Х.: ХГАДТУ, 1999. – 143 с.

53. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145

54. Шинкаренко В.Г. Нормативне планування праці й заробітної плати на підприємствах автомобільного транспорту. – К.: Техніка, 1991. – 160 с.

55. Шинкаренко В.Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: учеб. пособие / В.Г. Шинкаренко, О.М. Жарова.– Х.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.

56. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕТУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.

8.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Дати визначення собівартості в загальному розумінні.
2. Що називають собівартістю перевезень?
3. Які витрати включають до витрат на виробництво та реалізацію продукції?
4. Як класифікуються витрат виробництва?
5. Що розуміють під виробничою собівартістю та які елементи вона включає?
6. Які статті витрат на перевезення вантажів або пасажирів?
7. Що називають калькуляцією собівартості?
8. Назвати одиниці калькулювання.
9. Перелічити загальні шляхи зниження собівартості на автомобільному транспорті?
10. Які конкретні заходи в АТП ведуть до зниження собівартості перевезень?
11. Які переваги стратегії мінімізації витрат на підприємстві автотранспорту?
12. В чому сутність систем директ-кост та стандарт-кост?
13. Що таке «реалізована продукція»? Приведіть порядок розрахунку даного показника виробничої програми підприємства.
14. Що таке «чиста продукція»? Приведіть порядок розрахунку даного показника виробничої програми підприємства.
15. Що таке «умовно чиста продукція»? Приведіть порядок розрахунку даного показника виробничої програми підприємства.
16. Що таке «оптимальна виробнича програма підприємства»?
17. Дайте характеристику продукції підприємств автомобільного транспорту.
18. Охарактеризувати вплив техніко-експлуатаційних показників використання рухомого складу на собівартість перевезень.
19. Навести приклад економії витрат після впровадження досягнень науково-технічного прогресу.
20. Навести приклад економії витрат в результаті вдосконалення організації праці.

21. Навести приклад економії витрат по заробітній платі.
22. Навести приклад економії від зниження норм витрат палива.
23. Навести приклад економії витрат в результаті вдосконалення управління.
24. Навести приклад відносного зниження собівартості перевезень за рахунок відносного зменшення витрат за окремими статтями.
25. Навести приклад економії постійних витрат при збільшенні обсягу перевезень.

8.3. Тестові завдання до теми 8

1. *До виробничої собівартості включають:*
 - А. Витрати на оплату праці та соціальні заходи.
 - Б. Матеріальні витрати.
 - В. Амортизацію ОВФ та нематеріальних активів.
 - Г. Інші витрати, пов'язані з операційною діяльністю.

2. *Калькуляційними одиницями на транспорті є:*
 - А. Тонна пального.
 - Б. Тонно-км та пас-км.
 - В. Км пробігу.
 - Г. Пасажир.

3. *Якщо загальні витрати на перевезення складають 500 тис. грн., а загальний пробіг 100 тис. км, то собівартість перевезень дорівнює:*
 - А. 0,2 грн/км.
 - Б. 5 грн/км.
 - В. 100 грн/км.
 - Г. 50 грн/км.

4. *До змінних витрат підприємств автомобільного транспорту належать:*
 - а) заробітна плата водіїв;
 - б) заробітна плата кондукторів;
 - в) заробітна плата апарату управління;

г) всі відповіді вірні.

5. До постійних витрат підприємств автомобільного транспорту належать:

- а) витрати на ТО і ремонт рухомого складу;
- б) заробітна плата водіїв і кондукторів;
- в) витрати на відновлення і ремонт автомобільних шин;
- г) немає правильної відповіді.

6. Витрати АТП на паливо для автомобілів визначаються, виходячи з:

- а) ринкової ціни 1 л палива;
- б) обсягу виконаної транспортної роботи;
- в) питомих норм витрат палива на 100 ткм транспортної роботи;
- г) норм витрат на паливо на 1000 км пробігу.

7. Зменшуються зі збільшенням відстані перевезення ...

- а) єдині тарифи;
- б) висівкові тарифи;
- в) перекриваються тарифи;
- г) знижкові тарифи.

8. До змінних витрат підприємств автомобільного транспорту належать:

- А) заробітна плата керівників;
- Б) витрати на ПММ;
- В) витрати на електроенергію;
- Г) немає правильної відповіді.

9. Що не являється статтею калькуляції:

- А) заробітна плата керівників;
- Б) орендна плата;
- В) страхові виплати за договором страхування;
- Г) немає правильної відповіді.

10. Ціна розраховується без податку на додану вартість (ПДВ), якщо:

- А) підприємство працює на фіксованому податку;

- Б) підприємство працює на загальній системі оподаткування;
- В) вірні відповіді А і Б;
- Г) немає правильної відповіді.

11. До регульованих витрат відносяться витрати на:

- а) оплату праці
- б) амортизацію рухомого складу
- в) орендну плату
- г) оплату податків

12. Витрати на одну гривню продукції визначаються як

- а) як відношення витрат на виготовлення продукції до її вартості в оптових цінах підприємства
- б) як відношення прибутку від реалізації продукції до витрат, пов'язаних з її виготовленням
- в) як додаток обсягу виробленої продукції на суму матеріальних витрат
- г) як відношення витрат на виготовлення продукції до її обсягу в натуральних одиницях

13. Сума постійних і змінних витрат являє собою

- а) прямі витрати
- б) загальні витрати
- в) продуктивні витрати
- г) комплексні витрати

14. Точкою рентабельності називається такий обсяг перевезень, при досягненні якого

- а) підприємство починає отримувати прибуток
- б) доходи підприємства стають більшими за його витрати
- в) діяльність підприємства стає рентабельною
- г) доходи підприємства дорівнюють його витратам

15. Собівартість продукції

- а) це виражені в грошовій формі витрати на споживані під час виготовлення продукції засоби виробництва, оплату праці робітників, послуги інших підприємств, витрати на реалізації

продукції, а також витрати на управління й обслуговування виробництва.

б) представляє собою обсяг виробництва продукції у оптових цінах

в) це виражені в грошовій формі витрати на споживані під час виготовлення продукції засоби виробництва, оплату праці робітників, послуги інших підприємств, витрати на реалізації продукції, витрати на управління й обслуговування виробництва, на виплату податку на додану вартість

г) немає вірної відповіді

16. Метод загальної калькуляції

а) передбачає групування витрат за виробничими процесами або підрозділами за основними статтями витрат, які охоплюють вартість матеріальних і трудових ресурсів та загальновиробничих витрат

б) застосовується тоді, коли об'єктом калькулювання й обліку є окреме індивідуальне замовлення, окремий контракт або партія продукції, яка складається з ідентичних зразків, що проходять однаковий технологічний процес виготовлення

в) передбачає розподіл як змінних, так і постійних витрат на одиницю продукції

г) немає вірної відповіді

17. Метод позамовної калькуляції доцільно застосовувати при

а) масовому виробництві

б) одиничному виробництві

в) у хімічній промисловості

г) немає вірної відповіді

18. Погодинна форма оплати праці передбачає

а) залежність суми заробітку від кількості виготовлених виробів або обсягу виконаних робіт за період

б) можливість нарахування заробітної плати за прогресуючими розцінками

в) врахування інтенсивності виготовлення продукції за годину роботи

г) оплату праці в залежності від фактично відпрацьованого часу й рівня кваліфікації

19. Відрядна форма оплати праці включає такі системи оплати праці:

а) пряма відрядна, відрядно-преміальна, система посадових окладів.

б) пряма відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна.

в) пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-прогресивна.

г) пряма відрядна, відрядно-погодинна, відрядно-прогресивна.

20. Відрахування на обов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричиняють втрату працездатності

а) для всіх підприємств однакові

б) встановлюються в залежності від травмонебезпеки діяльності

в) встановлюються в залежності дотримання правил охорони праці і техніки безпеки

г) немає вірної відповіді

21. Витрати на ремонт і заміну автомобільних шин не залежать від

а) загального пробігу

б) кількості коліс на автомобілі

в) зношеності рухомого складу

г) немає вірної відповіді

22. Існують такі методи нарахування амортизації:

а) лінійний, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий

б) прямолінійний, прискореного зменшення балансової вартості, кумулятивний, виробничий

в) прямолінійний, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий

г) прямолінійний, прискореного зменшення залишкової вартості, поступового зменшення залишкової вартості, виробничий

23. При застосуванні прямолінійного методу річна сума амортизаційних відрахувань

- а) щорічно збільшується
- б) залишається незмінною за весь строк експлуатації
- в) дозволяє перенести більше половини вартості основних фондів на собівартість готової продукції за половину строку експлуатації
- г) залежить від інтенсивності використання основних фондів

24. До факторів, що впливають на собівартість перевезень, які не залежать від діяльності підприємства, не належать

- а) ставки податків і зборів
- б) природно-кліматичні умови
- в) зміна попиту і пропозиції
- г) немає вірної відповіді

25. До факторів, що впливають на собівартість перевезень, які залежать від діяльності підприємства, не належать

- а) впровадження прогресивних форм і методів організації процесу перевезень;
- б) покращення організації праці і виробництва; економія матеріальних ресурсів
- в) зміна попиту і пропозиції
- г) зміна структури перевезень

8.4. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Завдання 2

Калькуляція собівартості продукції на підприємстві складається для визначення відпускної ціни одиниці товару (табл. 8.1).

Якщо підприємство працює на фіксованому 10 % податку, відпускна ціна розраховується без податку на додану вартість (ПДВ).

Якщо підприємство працює на загальній системі оподаткування, то витрати, які підприємство має з врахуванням ПДВ, повинні в калькуляції враховуватися без ПДВ. Для цього статтю “Витрати з ПДВ” зменшують на 16,67 % (одну шосту).

Прибуток розраховується за прийнятою нормою прибутку від повної собівартості продукції. Якщо ціна встановлюється на рівні ринкових цін, то прибуток розраховується як різниця між ціною і повною собівартістю.

Таблиця 8.1 – Калькуляція собівартості і розрахунок відпускної ціни продукції, грн.

№ пор.	Стаття калькуляції	Авто 1	Авто n	Усього
1	Сировина і матеріали (ПММ)			
2	Оплата праці			
3	Орендна плата			
	...			
	...			
	Повна собівартість продукції			
	Прибуток			
	Відпускна ціна без ПДВ			
	Відпускна ціна з ПДВ			

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бабій М.В. Обґрунтування раціональної тривалості робочого часу водія при виконанні транспортних операцій [Текст] / М.В. Бабій, А.Й. Матвіїшин// Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 232-236 с.

2. Бичанин В.В. Экономика предприятия отрасли: учеб.-метод.комплекс /Сост. и общ.ред. В.В. Бичанина. – Новополюцк; УО «ПГУ», 2007. – 400 с.

3. Бойчик І.М. Экономика підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподом||, 2000. – 212 с.

4. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.

5. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин,

Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.

6. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.

7. Вовк Ю.Я. Пути формирования ресурсоэффективной транспортной системы / Ю.Я. Вовк // Экономические тенденции, 2017. – Вып. 1, №1. – 22-29 с. (Білорусь).

8. Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит: підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К.: ВЦ —Академія, 2009. – 367 с.

9. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”/ Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.

10. Голованенко С.Л. Экономика автомобильного транспорта / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.

11. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту” / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.

12. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста атомобильного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.

13. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту” // Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.

14. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.

15. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.

16. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>

17. Жарова О.М. Типові задачі з економіки підприємства автомобільного транспорту: навч. посіб. для автотрансп. спец. ВУЗів / О.М. Жарова, І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата. – вид. 2-ге перероб. і доп. - Х.: ХНАДУ, 2013. – 196 с.

18. Закон України «Про транспорт».

19. Закон України «Про автомобільний транспорт»
20. Податковий кодекс України
21. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
22. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.
23. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
24. Конспект лекцій з дисципліни „ Логістика» для студентів галузі знань 27 транспорт, спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 185 с.
25. Криворучко О.М. Типові задачі з економіки праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Криворучко О.М. – Х.: ХНАДУ, 2002. – 213 с.
26. Попова Н.В. Маркетинг транспортних услуг: учебное пособие. –Х.: ХНАДУ, 2002. – 224 с.
27. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 36 с.
28. Попович П.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 114 с.
29. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Логістика» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 54 с.
30. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

31. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвіїшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.
32. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг 3PL операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.
33. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. - №6. – 94-96 с.
34. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.
35. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.
36. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): Монографія / Тарангул Л.Л. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с.
37. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.
38. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки. Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.
39. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.
40. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник / В.Г. Шинкаренко, О.М. Криворучко. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 344 с.
41. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145

42. Шинкаренко В.Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: учеб. пособие / В.Г. Шинкаренко, О.М. Жарова.– Х.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.

43. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕГУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.

9.1. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Що таке «витрати»?
2. Яким чином класифікуються витрати за видами діяльності підприємства?
3. Яким чином класифікуються витрати в залежності від зміни обсягу виробництва?
4. Що таке «граничні витрати»?
5. Що таке «собівартість продукції (послуг, робіт)»?
6. Назвіть і охарактеризуйте види собівартості залежно від часу формування витрат.
7. Назвіть і охарактеризуйте види собівартості залежно від місця формування витрат.
8. Назвіть і охарактеризуйте види собівартості залежно від тривалості розрахункового періоду.
9. Назвіть і охарактеризуйте види собівартості за складом продукції.
10. Назвіть і охарактеризуйте види собівартості за ступенем охоплення підприємств.
11. Що таке «кошторис витрат»?
12. Що таке «калькуляція собівартості продукції (послуг, робіт)»?
13. Яким чином визначаються матеріальні витрати підприємства?
14. Яким чином визначаються витрати підприємства на оплату праці персоналу?
15. Яким чином визначаються витрати підприємства на сплату єдиного соціального внеску?
16. Яким чином визначаються амортизаційні відрахування підприємства на реновацію основних виробничих фондів?
17. Які витрати включаються до статті «Інші операційні витрати»?
18. Яким чином розраховується цехова собівартість?
19. Яким чином розраховується виробнича собівартість?
20. Яким чином розраховується повна собівартість?
21. Охарактеризуйте основні шляхи зниження собівартості продукції (послуг, робіт) на вітчизняних підприємствах.

22. Що таке «собівартість перевезень»?
23. Яким чином класифікуються витрати на здійснення перевезень автомобільним транспортом за місцем виникнення?
24. Яким чином класифікуються витрати на здійснення перевезень автомобільним транспортом за економічними елементами?
25. Яким чином класифікуються витрати на здійснення перевезень автомобільним транспортом за статтями калькуляції?
26. Яким чином класифікуються витрати на здійснення перевезень автомобільним транспортом за способами віднесення на собівартість?
27. Яким чином класифікуються витрати на здійснення перевезень автомобільним транспортом за ступенем впливу на їх рівень обсягу перевезень?
28. Назвіть техніко-економічні показники використання рухомого складу, що не здійснюють суттєвого впливу на змінні витрати підприємств автомобільного транспорту.
29. Назвіть техніко-економічні показники використання рухомого складу, що здійснюють суттєвий вплив на змінні витрати підприємств автомобільного транспорту.
30. Яким чином групуються витрати операційної діяльності на підприємствах автомобільного транспорту відповідно до їх економічного змісту?
31. Охарактеризуйте склад матеріальних витрат на підприємствах автомобільного транспорту.
32. Охарактеризуйте склад інших операційних витрат на підприємствах автомобільного транспорту.
33. Охарактеризуйте склад загальновиробничих витрат на підприємствах автомобільного транспорту.

9.2. Тестові завдання до теми 9

- 1. В Україні склад собівартості продукції регламентується:*
- а) конституцією України;
 - б) ПСБО 16 «Витрати»
 - в) ПСБО 12 «Собівартість»
 - г) немає вірної відповіді

2. Не включаються до складу валових витрат підприємства і не враховуються у звіті про фінансові результати

- а) виплата відсотків за отриманими позиками
- б) погашення отриманих позик
- в) доходи від участі в капіталі
- г) витрати на рекламу

3. Включаються до складу валових витрат підприємства і враховуються у звіті про фінансові результати

- а) платежі за договорами комісії, агентськими угодами
- б) виплата відсотків за отриманими позиками
- в) попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг
- г) погашення отриманих позик

4. Нарахування заробітної плати водіям за минулий місяць є

- а) вичерпаними витратами
- б) невичерпаними витратами
- в) не є витратами
- г) немає вірної відповіді

5. Закупівля запасних частин для споживання у майбутньому році є:

- а) вичерпаними витратами
- б) невичерпаними витратами
- в) не є витратами
- г) немає вірної відповіді

6. Погашення отриманих позик є

- а) вичерпаними витратами
- б) невичерпаними витратами
- в) не є витратами
- г) немає вірної відповіді

7. Оплата спожитої за минулий період електроенергії є

- а) вичерпаними витратами
- б) невичерпаними витратами
- в) не є витратами
- г) немає вірної відповіді

8. *Закупівля обладнання для відкриття нового виду діяльності є*

- а) вичерпаними витратами
- б) невичерпаними витратами
- в) не є витратами
- г) немає вірної відповіді

9. *Відрахування на соціальні заходи за минулий період є*

- а) вичерпаними витратами
- б) невичерпаними витратами
- в) не є витратами
- г) немає вірної відповіді

10. *Авансові платежі за роботи, що будуть виконані наступного року, є*

- а) вичерпаними витратами
- б) невичерпаними витратами
- в) не є витратами
- г) немає вірної відповіді

11. *Залишки запасних частин на складі відображаються у фінансовій звітності у*

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

12. *Залишкова вартість основних засобів відображаються у фінансовій звітності у*

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

13. *Залишок грошових коштів на розрахунковому рахунку в банку відображаються у фінансовій звітності у*

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу

- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

14. Величина статутного капіталу підприємства відображаються у фінансовій звітності у

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

15. Довгострокові позики банків відображаються у фінансовій звітності у

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

16. Виплата відсотків за отриманими позиками відображається у фінансовій звітності у

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

17. Платежі за договорами комісії, агентськими угодами відображаються у фінансовій звітності у

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

18. Чистий прибуток підприємства відображаються у фінансовій звітності у

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

19. Дохід від реалізації продукції відображаються у фінансовій звітності у

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

20. Витрати на оплату праці відображаються у фінансовій звітності у

- а) активі балансу
- б) пасиві балансу
- в) звіті про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

21. Необоротні активи є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

22. Оборотні активи є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

23. Власний капітал є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

24. Довгострокові зобов'язання є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

25. Поточні зобов'язання є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

26. Валовий прибуток є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

27. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

28. Собівартість реалізованої продукції є розділом

- а) активу балансу
- б) пасиву балансу
- в) звіту про фінансові результати
- г) немає вірної відповіді

29. Запаси запасних частин на складі є

- а) оборотними активами
- б) необоротними активами
- в) власним капіталом
- г) поточними зобов'язаннями

30. Автомобілі у власності підприємства є

- а) оборотними активами
- б) необоротними активами
- в) власним капіталом
- г) поточними зобов'язаннями

31. Нерозподілений прибуток є

- а) оборотними активами
- б) необоротними активами
- в) власним капіталом
- г) поточними зобов'язаннями

32. Статутний капітал є

- а) оборотними активами
- б) необоротними активами
- в) власним капіталом
- г) поточними зобов'язаннями

33. Заборгованість за заробітною платою є

- а) оборотними активами
- б) необоротними активами
- в) власним капіталом
- г) поточними зобов'язаннями

9.3. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Задача 1. Визначити собівартість перевезень пасажирів , якщо за період було перевезено 500 тис. пас, а витрати на оплату праці працівників автопідприємства складають 110 тис. грн., матеріальні витрати 300 тис. грн., амортизаційні відрахування 150 тис. грн.

Задача 2. Проаналізувати витрати на одиницю продукції підприємства, що здійснює перевезення вантажів за двома маршрутами А і Б, використовуючи таблицю. Зробити висновки за розрахунками. Проаналізувати динаміку витрат, ефективність управління витратами на підприємстві.

Таблиця 9.1. Вихідні дані

Маршрут перевезення пасажирів	Доход, грн.		Витрати, грн.		Витрати на 1 грн. продукції		Динаміка доходу		Динаміка витрат на 1 грн. прод-ії	
	минул період	Звітні період	Минул період	звітн період	минул період	звітн період	грн.	%	грн.	%
маршрут А	11000	14000	10000	11000	0,91	0,79	3000	27,27	-0,12	-13,57
маршрут Б	10000	18000	9000	17000	0,90	0,94	8000	80	0,04	4,94

Задача 3. Проаналізувати витрати підприємства за економічними елементами.

Елементи витрат	попередній місяць		звітний місяць		динаміка витрат		Зміни у структурі
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	%	
Матеріальні витрати	100	22,72	120	24,74	20	20	2,01
Амортизація основ фондів	190	43,18	210	43,29	20	10,52	0,117
Витрати на оплату праці	75	17,04	80	16,49	5	6,66	-0,55
Відрахування на соц заходи	32	7,27	34	7,01	2	6,25	-0,26
Інші витрати	43	9,77	41	8,45	-2	-4,65	-1,319
Усього витрат на виробництво	440	100	485	100	45	38,79	0

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бабій М.В. Обґрунтування раціональної тривалості робочого часу водія при виконанні транспортних операцій [Текст] / М.В. Бабій, А.Й. Матвіїшин// Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 232-236 с.

2. Бичанин В.В. Економіка підприємства отрасли: учеб.-метод.комплекс /Сост. и общ.ред. В.В. Бичанина. – Новополюк; УО «ПГУ», 2007. – 400 с.

3. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподомл, 2000. – 212 с.
4. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.
5. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.
6. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.
7. Вовк Ю.Я. Пути формирования ресурсоэффективной транспортной системы / Ю.Я. Вовк // Экономические тенденции, 2017. – Вып. 1, №1. – 22-29 с. (Білорусь).
8. Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит: підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К.: ВЦ —Академія, 2009. – 367 с.
9. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”// Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.
10. Голованенко С.Л. Экономика автомобильного транспорта / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
11. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобильного транспорту” / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.
12. Голованенко С.Л. Справочник инженера-экономиста астомобильного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.
13. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту ”// Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.
14. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.

15. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.
16. Жарова О.М. Типові задачі з економіки підприємства автомобільного транспорту: навч. посіб. для автотрансп. спец. ВУЗів / О.М. Жарова, І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата. – вид. 2-ге перероб. і доп. - Х.: ХНАДУ, 2013. – 196 с.
17. Закон України «Про транспорт».
18. Закон України «Про автомобільний транспорт»
19. Податковий кодекс України
20. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.
21. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
22. Конспект лекцій з дисципліни „Логістика» для студентів галузі знань 27 транспорт, спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 185 с.
23. Криворучко О.М. Типові задачі з економіки праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Криворучко О.М. – Х.: ХНАДУ, 2002. – 213 с.
24. Попова Н.В. Маркетинг транспортных услуг: учебное пособие. –Х.: ХНАДУ, 2002. – 224 с.
25. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Основи економіки транспорту для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 36 с.
26. Попович П.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 114 с.
27. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Логістика» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович

П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 54 с.

28. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

29. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвійшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.

30. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг 3PL операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.

31. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. - №6. – 94-96 с.

32. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

33. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

34. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): Монографія / Тарангул Л.Л. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с.

35. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

36. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки. Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.

37. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.

38. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник / В.Г. Шинкаренко, О.М. Криворучко. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 344 с.

39. Шинкаренко В.Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: учеб. пособие / В.Г. Шинкаренко, О.М. Жарова.– Х.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.

40. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕГУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.

10.2. Питання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

1. Що Ви розумієте під податком і збором (обов'язковим платежем) в бюджеті та в державні цільові фонди?
2. Що таке державні цільові фонди?
3. Розкрийте економічну сутність податків.
4. Хто або що являється суб'єктом оподаткування?
5. Хто або що являється об'єктом оподаткування?
6. Розкрийте сутність джерел виплати податків.
7. Що таке квота?
8. Що таке ставка?
9. Які межі граничного значення оптимальної податкової ставки?
10. Розкрийте поняття прямого податку.
11. Розкрийте поняття непрямих податків.
12. Що таке універсальний акциз?
13. Що таке специфічний акциз?
14. Сутність та поняття фіскальної монополії.
15. Згідно із Кодексом, до загальнодержавних податків та зборів належать?
16. Які податки належать до місцевих?
17. Що таке камеральна перевірка та де вона застосовується?
18. Що вважається документальною перевіркою?
19. Що таке фактична перевірка?
20. За яких обставин може здійснюватися документальна позапланова виїзна перевірка?
21. В яких документах ведеться первинний облік ПДВ?
22. Назвіть види операцій платників податків, які підлягають оподаткуванню.
23. Хто може бути платником податку?
24. Які операції можуть звільнитися та звільняються від оподаткування ПДВ?
25. Розкрийте природу об'єктів оподаткування, які оподатковуються за ставкою 20% .
26. В чому економічна суть податку на прибуток?
27. Перерахуйте елементи податку на прибуток.

28. Який порядок обчислення податку на прибуток.
29. Якою буде процедура оподаткування, якщо платник податку на прибуток у звітному періоді не отримав прибутку?
30. Що таке податковий період? Перерахуйте їх.

10.3. Тестові завдання до теми 10

1. Податки виконують такі основні функції:

- а) Фіскальна;
- б) Розподільча;
- в) Заборонна;
- г) Стимулююча.

2. Фіскальна функція податків полягає в тому, що...

- а) саме вони виступають інструментом формування дохідної частини бюджету. Ця функція вважається головною;
- б) за допомогою оподаткування фінансові кошти перерозподіляють між різними групами платників податків, різними галузями народногосподарського комплексу;
- в) за допомогою цієї функції здійснюються соціальні програми, фінансуються збиткові галузі, існування яких важливо для національної економіки;
- г) передбачає введення гнучкої системи податкових пільг і особливого порядку оподаткування окремих галузей і окремих господарських операцій.

3. Розподільча функція податків полягає в тому, що...

- а) саме вони виступають інструментом формування дохідної частини бюджету. Ця функція вважається головною;
- б) за допомогою оподаткування фінансові кошти перерозподіляють між різними групами платників податків, різними галузями народногосподарського комплексу;
- в) за допомогою цієї функції здійснюються соціальні програми, фінансуються збиткові галузі, існування яких важливо для національної економіки;
- г) передбачає введення гнучкої системи податкових пільг і особливого порядку оподаткування окремих галузей і окремих господарських операцій.

4. *Стимулююча функція податків полягає в тому, що...*

- а) саме вони виступають інструментом формування дохідної частини бюджету. Ця функція вважається головною;
- б) за допомогою оподаткування фінансові кошти перерозподіляють між різними групами платників податків, різними галузями народногосподарського комплексу;
- в) за допомогою цієї функції здійснюються соціальні програми, фінансуються збиткові галузі, існування яких важливо для національної економіки;
- г) передбачає введення гнучкої системи податкових пільг і особливого порядку оподаткування окремих галузей і окремих господарських операцій.

5. *Особи, підприємства, що мають рахунок в банку, ведуть самотійний баланс і самотійно розпоряджаються своїм майном і продукцією, а також відокремлені підрозділи підприємств, що не є юридичними особами, але у відповідності з діючим законодавством зобов'язані мати окремий баланс і особистий банківський рахунок, це*

- а) юридичні;
- б) фізичні;
- в) варіант а) та б) правильний;
- г) немає правильної відповіді.

6. *Особи, що в свою чергу розподіляються на громадян-підприємців (з використанням найманої праці і без) і власне фізичні особи, тобто громадяни, що не здійснюють підприємницьку діяльність, це*

- а) юридичні;
- б) фізичні;
- в) варіант а) та б) правильний;
- г) немає правильної відповіді.

7. *Джерела виплати податків це*

- а) дохід платника, з якого він сплачує податок;
- б) частина податку в доходах платника;
- в) розмір податку на одиницю оподаткування;

г) немає правильної відповіді.

8. Квота це

- а) дохід платника, з якого він сплачує податок;
- б) частина податку в доходах платника;
- в) розмір податку на одиницю оподаткування;
- г) немає правильної відповіді.

9. Ставка це

- а) дохід платника, з якого він сплачує податок;
- б) частина податку в доходах платника;
- в) розмір податку на одиницю оподаткування;
- г) немає правильної відповіді.

10. Граничне значення оптимальної податкової ставки відповідає

- а) 50%;
- б) 60%;
- в) 20-25%;
- г) 30...35%.

11. Непрямий податок, що встановлюється як надбавка до загального обігу реалізації товарів (робіт, послуг) за однією або декількома ставками. Він може виступати в формі податку з продажу, податку з обігу або податку на додану вартість, це

- а) універсальний акциз;
- б) специфічний акциз;
- в) фіскальна монополія;
- г) ввізне мито.

12. Непрямий податок, що встановлюється за окремими ставками для певних видів товарів, це

- а) універсальний акциз;
- б) специфічний акциз;
- в) фіскальна монополія;
- г) ввізне мито.

13. Податок, який встановлюється при переміщенні товарів через митний кордон держави

- а) універсальний акциз;
- б) специфічний акциз;
- в) фіскальна монополія;
- г) ввізне мито.

14. Прибуток держави від реалізації монополізованих державою товарів називають

- а) універсальний акциз;
- б) специфічний акциз;
- в) фіскальна монополія
- г) ввізне мито.

15. Згідно із Кодексом, до загальнодержавних податків та зборів належать:

- а) податок на прибуток підприємств; податок на доходи фізичних осіб;
- б) рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні; плата за користування надрами; плата за землю;
- в) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок;
- г) збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір.

16. Згідно із Кодексом, до загальнодержавних податків та зборів належать:

- а) збір за користування радіочастотним ресурсом України; збір за спеціальне використання води; збір за спеціальне використання лісових ресурсів;
- б) збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками;
- в) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок;
- г) збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір.

17. Згідно із Кодексом, до місцевих податків належить:

- а) податок на прибуток підприємств; податок на доходи фізичних осіб;
- б) збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками;
- в) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок;
- г) збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір.

18. Перевірка, яка проводиться у приміщенні органу державної податкової служби виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, називається

- а) документальною;
- б) камеральною;
- в) фактичною;
- г) непередбачуваною.

19. Перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених цим Кодексом податків та зборів, називається

- а) документальною;
- б) камеральною;
- в) фактичною;
- г) непередбачуваною.

20. Перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника, називається

- а) документальною;
- б) камеральною;
- в) фактичною;
- г) непередбачуваною.

21. Первинний облік ПДВ ведеться в

- а) журналі вихідної документації;
- б) журналі вхідної документації;
- в) податковій накладній;
- г) рахунку-фактурі.

22. Документ, який дає право покупцю, зареєстрованому як платник податку, на включення до податкового кредиту витрат по сплаті податку на додану вартість, називається

- а) акт виконаних робіт;
- б) товарно-транспортна накладна;
- в) рахунок;
- г) податкова накладна.

23. Платники ПДВ це

- а) юридичні і фізичні особи, що зобов'язані здійснювати утримання і внесення в бюджет податку, що сплачується покупцем;
- б) особи, що ввозять товари на митну територію України;
- в) особи, що отримують від нерезидента роботи (послуги) для їх використання або споживання на митній території України;
- г) всі відповіді правильні.

24. Якщо загальна сума від здійснення операцій з поставки товарів (послуг), протягом останніх дванадцяти календарних місяців сукупно перевищує 300000 грн, то особа підлягає обов'язковій реєстрації як платник

- а) єдиного податку;
- б) податку на додану вартість;
- в) фіксованого податку;
- г) немає правильної відповіді.

25. Особа, що здійснює операції з реалізації конфіскованого майна, підлягає обов'язковій реєстрації як платник

- а) єдиного податку;
- б) податку на додану вартість;
- в) фіксованого податку;
- г) немає правильної відповіді.

26. Прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду є об'єктом оподаткування

- а) єдиного податку;
- б) податку на додану вартість;
- в) фіксованого податку;
- г) податку на прибуток.

27. Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, крім випадків, передбачених законодавством, є

- а) місяць;
- б) рік;
- в) півріччя;
- г) правильна відповідь б) та в).

28. Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, крім випадків, передбачених законодавством, є

- а) квартал;
- б) три квартали;
- в) правильна відповідь а) та б);
- г) немає правильної відповіді.

29. Якщо платник податку ліквідується (у тому числі до закінчення першого податкового (звітного) періоду), останнім податковим (звітним) періодом вважається

- а) квартал;
- б) рік;
- в) півріччя;
- г) немає правильної відповіді.

30. Суми, відображені у складі доходів платника податку

- а) підлягають повторному включенню до складу його доходів;
- б) не підлягають повторному включенню до складу його доходів;
- в) частково підлягають повторному включенню до складу його доходів;

г) немає правильної відповіді.

10.4. Практичні завдання для закріплення матеріалу і самостійної роботи

Завдання 1

Для підприємств з фіксованою формою оподаткування баланс доходів і витрат складається згідно з табл. 10.1, якщо на загальній системі оподаткування – згідно з табл. 10.2.

Заголовки таблиць 10.1, 10.2 можна змінити відповідно до планового зростання обсягів продажу.

Упродовж першого року роботи обсяг продажу необхідно поступово збільшувати. За другий і наступні роки дані наводяться із врахуванням виходу підприємства на заданий обсяг виробництва.

Для складання таблиці 10.2 (Фінансовий план (баланс доходів і витрат) з урахуванням ПДВ) необхідно класифікувати витрати підприємства на витрати, які здійснюються з врахуванням ПДВ, і витрати без ПДВ.

До витрат з ПДВ належать такі витрати підприємства: на сировину і матеріали, напівфабрикати і комплектуючі, електроенергію, паливо і ПММ, тару і упаковку, зв'язок, запчастини та інструменти, комунальні послуги, рекламу тощо.

Таблиця 10.1 – Фінансовий план (баланс доходів і витрат), грн.

Показник	II квартал	II півріччя	Усього за 1-й рік
Обсяг продажів (перевезень)			
1. Доходи (виручка від реалізації продукції), усього, у тому числі: – –			
2. Єдиний податок 10 %			
3. Витрати, усього, у тому числі: – –			
4. Прибуток ($\Pi = 1 - 2 - 3$)			

Без ПДВ розраховуються: витрати по заробітній платі; соціальні платежі; амортизаційні відрахування; оренда приміщень; страхування; значна частина послуг, наданих зі сторони; відсоток по кредиту; податки; витрати на відрядження та ін. ПДВ з доходу – це зобов’язання підприємства по виплаті ПДВ перед державою (кредит). ПДВ з витрат (дебет) – це вже виплачений підприємством ПДВ, який зменшує зобов’язання підприємства з ПДВ. Різниця між кредитом і дебетом з ПДВ дає платіж підприємства з ПДВ за даний період.

Таблиця 10.2 – Фінансовий план (баланс доходів і витрат) з урахуванням ПДВ, грн.

Показник	Місяць				II кварт ал	II півріч чя	Усього за 1-й рік
	1	2	...	12			
1. Доходи (виручка від реалізації продукції) з ПДВ							
2. У тому числі податок на додану вартість (НДС = $1 \cdot 0,1667$)							
3. Дохід без ПДВ (1 – 2)							
4. Всього витрат							
4.1. У тому числі витрати з урахуванням ПДВ:							
.....							
Усього витрат з урахуванням ПДВ							
4.2. У тому числі витрати без урахування ПДВ							
.....							
Усього витрат без урахуванням ПДВ							
4.3. ПДВ (дебет) ($4.1 \cdot 0,1667$)							
5. ПДВ до оплати (2 – 4.3)							
6. Витрати без ПДВ (4 – 4.3)							
7. Валовий прибуток (3 – 6)							
8. Податок на прибуток ($7 \cdot 0,16$)							
9. Чистий прибуток (7 – 8)							

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бабій М.В. Обґрунтування раціональної тривалості робочого часу водія при виконанні транспортних операцій [Текст] / М.В. Бабій, А.Й. Матвіїшин// Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 232-236 с.
2. Бичанин В.В. Экономика предприятия отрасли: учеб.-метод.комплекс /Сост. и общ.ред. В.В. Бичанина. – Новополюцк; УО «ПГУ», 2007. – 400 с.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: —Сподом, 2000. – 212 с.
4. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.
5. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.
6. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.
7. Вовк Ю.Я. Пути формирования ресурсоэффективной транспортной системы / Ю.Я. Вовк // Экономические тенденции, 2017. – Вып. 1, №1. – 22-29 с. (Білорусь).
8. Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит: підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К.: ВЦ —Академія, 2009. – 367 с.
9. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”/ Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.
10. Голованенко С.Л. Экономика автомобильного транспорта /Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
11. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом —Економіка автомобільного транспорту” / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.

12. Голованенко С.Л. Справочник інженера-економіста атомобільного транспорту / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.И. Маслова, В.Г. Посыпай. – К.: Техника, 1991. – 351 с.

13. Горова К.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту // Горова К.О., Кирчата І.М. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 70 с.

14. Дзюра В.О. Обґрунтування швидкості руху на міських вулицях і дорогах / В.О. Дзюра // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». – Луцьк, 2016. – Вип. №55. – 112-116 с.

15. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: Знаду, 2004. – 184 с.

16. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>

17. Жарова О.М. Типові задачі з економіки підприємства автомобільного транспорту: навч. посіб. для автотрансп. спец. ВУЗів / О.М. Жарова, І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата. – вид. 2-ге перероб. і доп. - Х.: ХНАДУ, 2013. – 196 с.

18. Закон України «Про транспорт».

19. Закон України «Про автомобільний транспорт»

20. Податковий кодекс України

21. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

22. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.

23. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.

24. Конспект лекцій з дисципліни „ Логістика» для студентів галузі знань 27 транспорт, спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 185 с.

25. Криворучко О.М. Типові задачі з економіки праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Криворучко О.М. – Х.: ХНАДУ, 2002. – 213 с.

26. Попова Н.В. Маркетинг транспортных услуг: учебное пособие. –Х.: ХНАДУ, 2002. – 224 с.

27. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 36 с.

28. Попович П.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Основи економіки транспорту» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 114 с.

29. Попович П.В. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Логістика» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами) // Попович П.В., Шевчук О.С., Бабій М.В. / ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль 2017. – 54 с.

30. Попович П.В. Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. №169. – 223-225 с.

31. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень в сучасних умовах //Попович П.В., Шевчук О.С. Матвіїшин А.Й., Лотоцька В.Н. /Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. – Житомир: №2(77)-2016. – 224-228 с.

32. Попович П.В. Економічні аспекти використання послуг ЗРЛ операторів вітчизняними підприємствами. Науковий журнал. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. № 2. – 125-129 с.

33. Пухальська Г.В. Податковий облік: причини виникнення, суть та організація на підприємстві // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2004. - №6. – 94-96 с.

34. Примак Т.О. Економіка підприємства: навчальний посібник /Примак Т. О. - К.: Вікар, 2001. – 178 с.

35. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

36. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): Монографія / Тарангул Л.Л. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с.

37. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики: учебник и практикум для академического

бакалавриата / В. Д. Герами, А. В. Колик. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 510 с. – Серия: Бакалавр. Академический курс.

38. Цьонь О.П. Шляхи визначення оптимальних відстаней між пунктами транспортної мережі / Цьонь О.П. // Міжвузівський збірник —Наукові нотатки. Випуск №55. – Луцьк.: ЛНТУ, 2016. – 418-421 с.

39. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.

40. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник / В.Г. Шинкаренко, О.М. Криворучко. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 344 с.

41. Шинкаренко В.Г. Економіка праці на автомобільному транспорті: навч. посібник / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Х.: ХДАДТУ, 2000. – 305 с. 145

42. Шинкаренко В.Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: учеб. пособие / В.Г. Шинкаренко, О.М. Жарова.– Х.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.

1. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г.Ю. Кучерук; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. - К.: ДЕТУТ, 2011. - 205 с., - Бібліогр.: 199- 205 с. - укр.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ДМИТРИЄВ Ілля Андрійович
ЛЕВЧЕНКО Ярослава Сергіївна

ТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

*Навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів*

Відповідальний за випуск

Дмитрієв І.А.

В авторській редакції

ВИДАВНИЦТВО

**Харківського національного автомобільно-дорожнього університету
Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25.**

Тел. /факс: (057)700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК №897 від 17.04 2002 р.

Підписано до друку _____ 2018 р. Формат 60×84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman Cyr. Віддруковано на ризографі.

Ум. друк. арк. ____ Обл.-вид. арк. ____

Зам. _____/15. Тираж 100 прим. Ціна договірна.

Віддруковано ФОП _____

Свідоцтво про державну реєстрацію від